

DOMOLJUB

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtek po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petlirvra (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v, če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet poštino-hranilničnega urada št. 624.797. *****

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1904.

Leto XVII.

Kaj pa liberalni učitelji?

Velik boj se zdaj bojuje na Kranjskem, kakršnega še ni bilo od leta 848., ko je vršalo po celi državi kakor v panju čebel, ki se pripravljajo za roj. Ta boj je važen tudi za zvenkranjske Slovence, ker če zmagamo na Kranjskem, bodo kmalu tudi Slovenci v drugih deželah dobili več oslancev in večji vpliv na sklepanje ostav.

Za kaj se gre, to čitatelji „Domoljuba“ že veste: Zdaj imajo pri sklepanju postav in pri nalaganju davkov večino zastopniki nemških grajščakov in uradništva po mestih, kmeti pa za pečko lahko godrnja, ker drugod nič besede nima. Kajti danes voli po vsakega poslanca v deželni zbor kranjski 8 grajščakov, 490 meščanov in 2500 kmetov. Torej ima za sklepanje o postavah in o davkih en nemški liberalni grajščak toliko oblasti, kakor 412 kmetov; en meščanski volivec pa toliko, kakor 60 kmetov. Če pa pomislimo, da po mestih različni trgovci, čevljarji, krčmarji in krojači vedno potegnejo z uradniki, ker mislijo, da drugače od njih zaslužka ne bodo imeli, se ni čuditi, da zmaga pri nas vedno le

grajščak in uradnik. Tako nam davke delajo ljudje, ki niti domačini niso. In ker uradniki ne plačajo niti solda deželnega in občinskega davka, njih zastopniki brez žalosti lahko bremena povišujejo, saj jih kmet plačuje, ki do večine ne more priti.

To je vzrok obstrukcije, namreč da so katoliško-narodni kmečki po-

Francišek Povše
državni in deželni poslanec, deželni odbornik.

slanci udarili s pestjo po mizi in rekli: Ne pustimo, da gre stvar tako naprej! Volilni red se mora tako izpremeniti, da bodo vsi opravičeni volivci enako vredni, da bo kmet imel ravno toliko besede, kakor uradnik ali pa kak tuj grajščak, ker postave morajo biti za vse enake.

Vlada tega ne mara, ker hoče, da bi šlo vse po starem. Liberalci pa tudi vedo, da če bi se vpeljala enaka volilna pravica, pridejo ljudski zastopniki do večine, gospoda z belimi rokami in rumenimi čevljički bi bila pa v manjšini. Zato se upirajo in vse izkušajo, da bi ljudsko gibanje za večje politične pravice zatrli.

A kdo bo kmete premotil, da bodo delali sami zoper sebe? Duhovniki držé z ljudstvom. Pri njih se ne dá nič narediti, ker ti se ne prodajo za lečo jed liberalne prijaznosti. Rajši se pusté zasramovati od liberalne „gospode“, kakor da bi ljudstvo izdali.

Zato so pa nasprotniki ljudstva poizkusili pri drugem stanu, ki je bolj omahljiv: pri ljudskih učiteljih. Obljubili so jim mnogo denarja, če bodo med kmeti zgago delali in jih premotili, da zatajijo svoje koristi. Rekli so liberalci: Če mi liberalci zmagamo v tem boju, bomo kmetom naložili visoke davke, da bomo vam dali visoke plače. Zato pa vi učitelji kar le morete, delajte zoper kmečko stranko, da ne bodo zmagali „klerikalci“.

Kaj so zdaj storili učitelji? V celi deželi jih je z učiteljicami vred

okoli 560. Mislili so liberalci, da bo ta armada kmečko ljudstvo premagala, ker liberalci so prepričani, da je vsak kmet zabit kot klada, vsak učitelj pa učen kot Salomon. Učitelji so sami tako mislili. Na čelo se jim je postavil neki Gangl v Idriji, ki je še fant, pa ima že 3000 K na leto plače. In ti so rekli, da mora ljudstvo zatajiti boj za svoje pravice in se udati liberalcem, da bodo ti na ljudske stroške učiteljem še plače zvišali.

Kako pa odtrgati ljudstvo od katoliško-narodne stranke? Zato so si učitelji izmislili poseben načrt. Rekli so, da morajo zdaj vsi iti v boj in z vso silo premagati katoliško-narodno stranko.

Tako-le jo bodo zasukali:

Najprej, pravijo, moramo narediti zmešnjavo po občinah. Sedanji župani, pravi njihov list „Učiteljski Tovariš“, so neumni kmetje. Mi moramo gledati, da povsod vržemo te kmečke župane in da postane župan liberalen učitelj ali pa tak, ki ž njimi drži. Da bo to mogoče, mora učitelj toliko časa po oštarijah in drugod ljudi dražiti proti sedanji katoliško-narodni kmečki stranki, da naredi tako zmešnjavo, da bodo kmetje slepi in bodo izvolili župane, ki drže z grajščaki in uradniki proti kmetom in proti katoliško-narodni stranki. Posebno morajo učitelji gledati, da mnogo občin sklene izjave, v katerih se obsoja boj katol.-narodne stranke za večje število kmečkih poslancev.

Potem so rekli, da morajo učitelji delovati z vso silo proti katoliškim društvom. Pravijo, da v katoliških društvih postanejo ljudje neumni, liberalni učitelj pa mora narediti posebno za mladino taka društva, ki niso krščanska, ampak v katerih se uči mladina zabavljanja zoper cerkev in zoper duhovnike. Taka mladina — pravijo — bo držala z nami.

A da bo držalo ljudstvo z nami in ne bo v nedeljo poslušalo duhovnikov, zato moramo mi ob nedeljah delati teatre in koncerte po vaseh — tako pravijo ti ljudje. Kdo bo pa ta teater plačal? Liberalni učitelji pravijo: To bodo občine plačale, mi bomo pa teater delali. Če to izpeljemo, pa bodo pri prihodnjih volitvah propadli vsi katoliško-narodni kmečki poslanci; izvoljeni bodo samo taki, ki bodo nam plače zvišali.

Vsak pameten človek mora reči, da so ljudje, ki to govore, neumni.

Kajti kmet naš je že toliko pameten, da to komedijo izpregleda.

Pa od zgoraj so pritisnili na učitelje, da morajo vsi za to delati. In glejte: Od 560 se jih je za to bedarijo dalo premotiti čez 500, ki so podpisali izjave proti katoliško-narodni stranki. Samo kakih petdeset do šestdeset jih je, ki so toliko značajni, da tega niso hoteli storiti. A liberalci te strahovito preganjajo in jim žugajo, da bodo kaznovani, če ne potegnejo z liberalci.

In vendar je v vsem tem velika sleparija. Kajti tudi katoliško-narodna stranka je obljubila učiteljem, da jim plače zviša, a ne na kmečke stroške, ampak na stroške tiste gospode, ki ima zdaj od šole največ dobička, a ne plačuje niti vinarja za šolo. Učitelji so se pa dali vjeti tej gospodi in delajo za to, da bi ta gospoda ostala še naprej šolskih doklad prosta, kmet naj bi pa vedno plačeval.

Seveda: ti ljudje si mislijo, da jim je bolj koristno, če delajo za kmeta! In tako bo toliko časa, dokler se ne izpremeni volilni red, da bo naše ljudstvo dobilo večino v dežel-nem zboru. Potem bodo liberalni učitelji še-le začeli spoštovati očete otrok, ki jih imajo v šoli!

Kaj nam je torej zdaj storiti? Nič drugega, kakor da vprašamo vsakega učitelja in vsako učiteljico: Ali si tudi podpisal izjavo proti obstrukciji in proti razširjanju volivne pravice? Boste videli, kak odgovor dobite!

Sicer pa vsa ta stvar ni nevarna, ako so ljudje pametni. Zdaj pravijo učitelji, da bodo povsod med kmeti delali shode, na katerih bodo kmete lovili za liberalno politiko. Pojdite na te shode, a se oglasite k besedi, ter zahtevajte od učiteljev, da morajo skleniti te resolucije:

1. Vsi učitelji morajo podpirati katoliško-narodno zahtevo, da se doseže najprej splošna in enaka volivna pravica, da dobijo stariši šolskih otrok pravično zastopstvo v dežel-nem zboru in v šolskih oblastnjah.

2. Učiteljem se naj plače zboljšajo tako, da ne bo še bolj obremenjen kmečki stan, ampak da bo plačevala šolsko doklado tista gospoda, ki vživa zdaj brezplačno najboljše šole na kmečke stroške.

Če učitelji podpišejo javno to zahtevo, smo prijatelji ž njimi. Če tega nočejo, pustite jih pri miru!

Poštenemu učitelju pa, ki se v teh težkih časih odloči vkljub vsemu pritisku za pravico našega ljudstva — temu vsa čast! Malo jih je, a oni, ki so dobri, naj vedo, da bo ljudstvo znalo poplačati njihovo značajnost! Sicer pa — vsak, kakor hoče!

Naša pesem.^{*)}

Kvišku bratje, v jedno četo hrabro vsi stopimo,
praporju trobojnemu zvestobo prisezimo,
za pravice cerkve svete, svoje domovine
nas sovražnik kruti vedno našel bo edine!

Kar učila nekda naša nas pobožna mati,
tega nikdo izmed nas ne smé se sramovati,
Kdor očetov naših sveto vero zaničuje,
ta slovenskemu narodu najbolj nasprotuje!

Kar slovenska mati v srca nekda je vcepila,
to do smrti duša naša zvesto bo ljubila,
zemljo to prelepo bomo skrbno varovali,
da ne bodo tujci nikdar tu gospodovali.

Žuljave roke si skupaj bratovsko denimo,
za pravice vseh trpinov glasno govorimo:
Vsi smo bratje, sestre, vsi jednaki smo po krvi,
nikdo naj med nami ne bo zadnji, nikdo prvi!

Kvišku bratje, v jedno četo hrabro vsi stopite,
praporju trobojnemu zvestobo objubite;
v jedno srce združite ljubeča srca Vaša:
Živela slovenska, verna domovina naša!
Iv. Baloh.

Z Veselega.

(Zabavno-poučen razgovor.)

Oj, kako se časi izpreminjajo! Vse drugače kakor nekda. Vse bolj živahno, vse bolj naglo in pa vse hoče — brati. Vsaj pri nas na Veselem je tako. Ti moj Bog! Kako so se včasih pusto držali ob nedeljah in praznikih popoldne naši možakarji! K večemu, če je ta ali oni po litanijah smuknil v Brnoževo gostilno in si tam pri vinu ča kratil nekaj uric, pozno na večer pa je poln in težko glavo komaj domov prinesel. (kakem pametnem razgovoru med možmi in duha ne sluha. Zato pa je bilo tudi na našer Veselem tako pusto in dolgočasno, kako da bi bili zaplankani od ostalega sveta pravim kitajskim zidovjem.

O sedaj pa, sedaj. Zgradili smo si lasti „Dom“ in vanj vsadili mlado a čvrsto iz

*) Napev po; Hej Slovani!

obraževalno društvo. In ko bi Vi vedeli, kako živahno je sedaj pri nas. V nedeljo popoldne se nas nabere skoro polno sobo in tu preobračamo časninarske liste, kakor bi hoteli vse novice celega sveta naenkrat pohrustati. In ne le to. Celo shode si že sami napravljamo. Seveda niso taki, da bi pri njih stole lomili in mize prevračali. Ne, za šum in hrup nam ni, zato nam je najbolj, da se dobro poučimo o najznamenitnejših vprašanjih današnjih dni. To pa takole. Gori v beli Ljubljani imamo rojaka, ki vkljub temu, da ima v stolnem mestu lepo službo in dosti posla, vendarle rad zahaja v svoj rojstni kraj. Kar je pa še več vredno, moram takoj dostaviti, je pa to, da se kaj rad in po domače z nami pomeni. Zato se mu seveda radi odkrijemo in ga veselo pozdravimo, ko stopi v našo sredo. Zadnje božične praznike je bil zopet pri nas. Kotrédež, gospodar v našem „Domu“, nam ga je privedel v družbo. No, in potem smo moževali v trdo noč pri zakurjeni peči. Nekaj tega, kar smo razdrli o božičnih praznikih, pa bi rad poročil tudi Domoljubovim čitateljem, ker mislim, da vsakega gospodarja več ali manj zadeva. In ker sta se zalsti Kotrédež in naš ljubljanski rojak — gospod Tomaž mu pravimo — mej seboj kosala v modrosti, zato bom poskusil napisati ves razgovor, kakor se je razvil pred nami poslušalci.

Kotrédež je takole zastavil:

Zadnji čas švigajo agentje raznih zavarovalnic po kmetskih hišah semtertja kakor tresnice poleti, in hvalijo vsak svojo malho. Az pa mislim, da zavarovanja sploh treba ni, ker si s tem nakoplje človek le samo novih davkov, teh pa je že tako preveč.

Gospod Tomaž Kotrédeža nato pomenljivo pogleda in potem dostavi:

Prijatelj! Te pa nisi prav pogodil. Prva krb vsakemu gospodarju naj bi bila, da zaruje svoja poslopja. Malo gospodarjev je andanes brez dolga. In kogar zadene ne-reča, da mu pogori hiša, ne da bi bil zavarovan, je izgubljen, ker si ne more z lastno pomočjo pomagati. Plača se le malo kraj-arjev na leto in vendar je človek brez skrbi a napravi si lahko novo stavbo, če pogori.

Kotrédež: To je res, pa si tudi kmetje lahko med seboj pomagajo. Tam na Gorenj-kem nekje imajo društvo „Samopomoč“, a si pomagajo drug drugemu pri stavbah.

Gospod Tomaž: To je le tam mogoče, ker so posamezni kmetje daleč drug od drugega naseljeni. V vaseh z združenimi hišami pa to nič ne velja. Lansko leto je poprela pri nas Zdenska vas, Bovec, Vače, rednja vas. Ako bi imeli ondi „Samopomoč“, ne mogli drug drugemu ničesar pomagati, ker so skoro vsi gospodarji pogoreli. Ker so bili zavarovani pri raznih zavaroval-

nicah, so dobili vsi obilno pomoči in dvignile so se v kratkem nove hiše iz sežganih tal.

K.: No, če se že mora zavarovati, katera zavarovalnica pa je najboljša, ker vsaki agent svojo hvali, nasprotno pa graja?

G. T.: Na Kranjskem je blizu 20 zavarovalnic. Večinoma vse do najnovejše so na ptujem doma, in ako kaj prislužijo, denar iz Kranjske pošiljajo. Pred dvema letoma se je pa ustanovila v Ljubljani domača „Vzajemna zavarovalnica“ in te bi se moral okleniti vsak posestnik poslopja na Kranjskem kateri pošteno misli za domačo deželo, kajti vse druge iščejo le dobička na Kranjskem, pošiljajo pa denar na ptuje.

K.: To bi že bilo, a pravijo, da pri tej zavarovalnici ni gotovo, da bi dobil človek škodo izplačano, ker je še mlada in pa ker še nima tistih milijonov, s katerimi se druge ponašajo.

G. T.: „Ne bom rekel, da niso druge zavarovalnice dobre, a da bi bil človek v nevarnosti glede plačila pri naši zavarovalnici, je laž. Kajti prav tako siguren je človek pri naši domači zavarovalnici, kakor pri vsaki drugi. Naša zavarovalnica je vzajemna, to je prav tako, kakor si omenil glede „Samopomoči“, se podpirajo vsi društveniki naše zavarovalnice pri kakem požaru. No, in danes je že 12.000 društvenikov samo pri požaru in pač tudi 1000 društvenikov takih, ki so zavarovali svoje zvonove proti prelomu. To pa že nekaj izda in ako pristavim, da so zavarovane malo da ne vse cerkve na Kranjskem in vsi zvonovi pri tej zavarovalnici, boš prepričan, da je to najboljša družčina. Sicer je pa vsaka zavarovalnica začela le z malim denarjem. Tako je banka „Slavija“, ki se danes ponaša z milijoni, imela ustanovnega zaklada le 25.000 gld. Naša domača zavarovalnica je pa pričela delovanje z založenimi 100.000 K, ki še do danes niso dotaknjene. Če pa vzameš k temu še pozavarovanje, moraš prepričan biti, da človek ne more nikjer bolj gotovo zavarovan biti, kakor pri naši „Vzajemni zavarovalnici.“

K.: „Kaj pa je to pozavarovanje? Tega pa še nisem slišal?“

G. T.: „To ti bo težko pojasniti, a poskusiva: Namesto, da skrbi ena zavarovalnica za plačilo škode, skrbita dve. Za prvo zavarovalnico t. j. za našo stoji še druga zavarovalnica, in obe skupaj morata plačati škodo. S tem je naša zavarovalnica razbremenjena za polovico, — zavarovanec ima pa podvojeno sigurnost za slučaj ognja. Večja zavarovalnica, ki ima po celem svetu svoje delovanje razpeljano, stopila je z našo „Vzajemno zavarovalnico“ v zvezo in za vsako škodo mora plačati polovico, tako da je naša zavarovalnica zdaj za polovico olajšana. Dozdaj sicer ni bilo potreba, a za

slučaj, da bi pogorela kaka velika cerkev ali več hiš v kakem mestu, bi bila pa taka podpora silno dobra. Vendar se mi čudno zdi, da ti je ta stvar tako neznana. Ali ne prebiraš „Družinske pratike“? Ta je letos vso stvar prav lepo pojasnila.

K.: Sedaj že razumem. To je tako, da se zavežeta za plačilo škode dva namesto enega in to je dobro. Kako pa je bilo tisto, ko je bila že enkrat neka zavarovalnica, „Slovenija“ so ji rekli, pa se ni vzdržala? To zavarovalnico ptuji agentje vedno imenujejo in pravijo, da se tudi sedanja domača zavarovalnica ne more vzdržati.

G. T.: Može, ki so pričeli s „Slovenijo“, so že pred, kot se je pričelo zavarovanje, strosili veliko denarja. Po celi Avstriji so si nastavili urade in uradnike, in tako je prišlo, da je bilo pred začetkom dela veliko nepotrebnih izdatkov. Poleg tega pa „Slovenija“ ni bila v z a j e m n a zavarovalnica, marveč le lastina tistih, ki so akcije vzeli, in tako je zadelo nepremišljeno poslovanje tudi le tiste, ki so svoj denar v to podjetje vložili. To podjetje je poučilo sedanji svet, kako da ne sme postopati in naša sedanja zavarovalnica je zrastle prav iz malega, ne da bi se kak belič več izdal, kakor je neobhodno potreba. Zaradi tega pa tudi naša „Vzajemna zavarovalnica“ uspeva prav pravilno in bo še velika dobrotja za deželo. Ako se primeri ogenj, ptuje zavarovalnice škodo na vse strani omejujejo; vsak ožgan les se vsteje kot premoženjski preostanek in tako poškodovanec ne dobi onega zneska, za katerega se je zavaroval. To se pri naši zavarovalnici ne godi in se ne bo nikdar godilo. Povsod je nastopila še naša zavarovalnica, kot prva po požaru in plačala poškodovancu do pičice, za kolikor je bil zavarovan. Tako dela dober prijatelj in domačin, ki ima srce za svojce. Ptujcu seveda se ne more srce ogrevati za nas, gleda le, kako sam sebe okoristi.

K.: Pravijo pa tudi, da je „Slavija“ zavarovalnica, katere bi se morali Slovenci oklepati, in da to že ime kaže.

G. T.: Da, pa tudi le ime, drugzega pa ničesar. „Slavija“ je zavarovalna banka, ki je razširjena po Nemškem, po Ogerskem, po Hrvaškem in prav tako tudi pri nas. Išče povsod svojega dobička, kakor vse druge nam ptuje zavarovalnice. Pri odškodovanju pa Slavija ne pozna Slovenca, in hudo računi. Načelnik Slavije za Kranjsko se pa druži s najhujšimi nasprotniki slovenskega kmeta in baš zaradi tega ne poznam nikake dolžnosti, da bi se je držali Slovenci. Slovenska zavarovalnica je le ena in ta je naša V z a j e m n a zavarovalnica v Ljubljani.

K.: No, to pa to, a imam še veliko vprašati, ker agentje so mi do vrha ušesa napolnili,

Prav tako — je odgovoril g. Tomaž — toda vsega na mah ne moremo obdelati. Samo to bodi danes naš sklep, da se vsi oklenemo domače „Vzajemne zavarovalnice“, prav tako kakor smo se hranilnic, potem bomo z domačim denarjem sami sebe vzajemno varovali ob škodah po požaru.

S tem sklepom smo se razšli. Kako smo o tej reči še nadalje moževali, Vam gotovo poročim prej ali kesneje.

Politični razgled.

Delegacije.

Državni zbor je sedaj doma in počiva, k zborovanju pa so prišle delegacije, nekaj posebej odbranih poslancev, da bi poskrbeli za državne potrebe. Proračunski del se je sešel na ponedeljek, kjer so obravnavali račune zunanjega ministrstva. Zunanji minister je zahteval podpore trgovcem, da bodo mogli konkurirati Angleškemu blagu. Račun je bil sprejet. Na to so prišli na vrsto vojaški računi. Vojaski minister je govoril tudi zastran vojaškega računa ogrskega; dejal je, da mora ostati glede tega vse pri starem, da se vzdrži enotna vojska med obema polovicama. Račune so ministri vse potrdili; na to je peljal delegate v arzenal, da so si ogledali nove topove. Vojni minister je imel tudi priložnost povedati, kako si misli o vojaškem jeziku. Častniki, je rekel, morajo znati skupen jezik, ker bi drugače ob vojnem času nastale silne smešnjave; zastran drugih jezikov pri polkih pa je ukazal, da se morajo skrbnejše, ko do sedaj, gojiti. Do sedaj je bil ukaz sila zanemarjen; večina častnikov, služečih pri slovenskih vojaki, ne zna slovenščine, k večjem kleti. Od sedaj bodo poučevali po kadetnih šolah tudi nenemške jezike. — Čudno je, da z delegacijami vred tudi državni zbor ne zboruje, med tem ko ima na Ogrskem tudi ta svoje seje. Delegacije se bodo končale sredi februarja, takrat pa pokličejo zopet državni zbor.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Začasno pogodbo se je sedaj vendar posrečilo skleniti med našo državo in Italijo. A ta je taka, da je niso ne tam ne tukaj veseli. Pogajanje se je vleklo nad en mesec in dosegli niso drugega, kakor da so za nekaj mesecev podaljšali staro. Vladi sta šli na to, da bi se pogodba kaj zboljšala, a tega ne bota dosegli, niti v prihodnje, ko se bode dogovarjanje nadaljevalo. Ogrski poslanci so v zbornici proti pogodbi ropotali.

Rogovljenje v ogrski zbornici.

Na Ogrskem nemir še ni potihnil, narobe, vladne zadeve so še veliko bolj zme-

dene. Ko je pred kratkim nastopilo ministrstvo grof Tisza, so stavili nanj veliko zaupanje misleč, da bo pomiril zbornične poslance; toda dosegel ni nič, le še bolj je zmedel. Poslanci so po večini zoper vlado, celo liberalci, glavna vladna opora, so se postavili po robu. Tako dobivajo uporneži vedno več poguma in pristašev. Poslanec Ugron je dobil zase veliko pridruženecv, in ti so sklenili, pri vsaki seji govoriti in pri vsaki seji tudi motiti zborovanje. Tako zbornica ne pride nikamer. Vojaski minister je razpisal že v o s m i č vojaški nabor, pa še sedaj ga ne pripuste. Dalje se tudi branijo poklicati nadomestne rezerviste pod orožje. Poslanci so od novega leta sem ves čas zborovali, ali sklenili niso ničesar. — Mnogi pišejo, da so ministrskemu predsedniku od višje strani namignili, do kdaj da mora napraviti mir v zbornici. Ako ga v pravem času ne bo mogel napraviti, pravijo, bo odstopil. Te dni je šel na Dunaj k cesarju, ki ga je sprejel v posebni avdienci. Potožil in sporočil mu je o zborničnem in političnem položaju.

Čehi in Nemci.

Velika nesreča za državo je razpor čeških in nemških poslancev. Ta razpor ovira tudi v zbornici delovanje. Toda Nemci ne odstopijo niti za las pravic, katere gredo češkemu narodu; zato pa Čehi ne morajo odnehati, ter se bodo toliko časi upirali, dokler jih ne dobe. Pogajanje za spravo se je že bogve kolikokrat vršilo — seveda brez uspeha. Tako se je razbilo tudi zadnje. Čehi so imeli te dni veliko shodov, na katerih so sklenili, da bodo postopali tudi za naprej tako. Nemci pa so se zopet zarotili, da jim ne bodo nič dali.

Bojevanje na Balkanu.

Turek še vedno ne mara kaj zboljšati kristjanom; vse, meni, mora ostati potlačeno. Tega je precej kriva tudi Evropa ker mu ne zažuga nič hujšega. Tako sta Avstrija in Rusija ukazali že pred dobrim letom, da mora Turek olajšati bremena, toda ker ga nista hoteli s silo pritisniti, se je Turek lepo izvijal celo leto, tako da kristjani še danes niso nič na boljšem. Zadnji čas je Turčija postavila med žandarje tudi nekaj kristjanov, a nič vrednih, dalje je pripustila tudi, da so vrinili za vrhovnega žandarskega poveljnika nekega italijanskega generala — to je vse, kar pravijo da je Turčija zboljšala. Tako se je ubogi makedonski kristjan prepričal, da so prazne vse turške obljube, in da si mora svoje življenje rešiti le z mečem v roki. Vstajniki se kar se dá živahno pripravljajo na spomlad za boj, drugi makedonski možje pa prosijo po Evropi za podporo. In Evropa je vsa na

strani trpinov. Ruski car je zastran po moči balkanskih kristjanov obiskal našega in nemškega cesarja, tako so proti Turku tudi Francozje, Lahi in Angleži. Ker upajo pomoč, se pripravljajo razen Makedoncev tudi vse druge balkanske države na spomlad za boj. Bolgarska je poklicala že vlane vojaške novince, kateri so bili določeni za tekoče leto, pod vojaško suknjo. Dalje so pomnožili Bolgari vso armado. Tudi Rumunija je povišala število vojakov, Srbija tudi ne mara biti zadnja. Tako je zdaj vse pripravljeno za boj. Ko je Turčija opazila pripravljanje, je jela zbirati ona tudi svoje vojake. Vsak dan prihajajo iz Azijske polovice nove čete in se postavljajo ob makedonski meji. Tako se bo jel spomladi na novo hud boj — in ta mora odločiti zmago ali smrt naših bratov na Balkanu.

Vstanki na Turškem.

Po Turškem na vseh koncih in krajih vre. Povsod se kažejo prekucije in nemiri. Na spomlad se bodo spuntali Armenci in tako se bode morala deliti turška vojska v dva dela, ko bo vstal vstanek na Balkanu. Posebni nemiri so bili na arabskih tleh. Pri Asiru so se bili že dva meseca sem. Pri Basorah so napravili Arabci Turkom veliko škode. Vzeli so jim več mest; ko so prišli turški vojaki nadnje, jim niso mogli doživeti, tako se obleganje mest vedno širi. Prekucije so počile tudi po drugih arabskih mestih. Iz tega se vidi, da so podložniki turško vlado sila nezadovoljni. Tako jih Bog tepe drugod, ker trpinčijo kristjane na Balkanu in v Armeniji. Ne davno so napadli Turki kristjane ob črnogoski meji. Naskočili cerkev in šolo, pobili več ljudi, nekaj jih pa odpeljali v sužnjost.

Med Rusom in Japoncem žuga vojska.

Ali bo vojska? Zadnje vednosti iz daljnega vzhodnega sveta so zelo različne. Eni straše, druge zopet miré. Pripravljati se ob strani, Rusi in Japonci, oba oskrbljujeta ladje, oba postavljata vojake na vojsko, oba sta na nogah — vmes pa se državi še vedno preišljata in poganjata, ali bi se razpor ne dal poravnati tudi po mirnem potu. Nasprotstva med Rusijo in Japonsko so bila v zadnjih letih že večkrat tako napeta, da so pričakovali krvavega spopada med seboj. Da pa navzlic temu ni prišlo še do vojske, je bil vzrok ta, ker sta se čutili obe državi preslabi. Japonska je šibkejša na suhem, ali na mokrem bi bila šla, kadar bi bilo treba, v ogenj. Rusija pa narobe na mokrem nima tiste moči, a na suhem more postaviti vse drugačne vojake v boj kot Japonska. Tako se je vleklo razmerje že

dalj časa — sedaj sta se pripravili pa obe državi in si stojita že nasproti. Pričele so se že na več koncih in krajih krvave praske med četama, ali do prave vojske še ni prišlo in se za enkrat še ne ve, ali bo kaj ali ne bo nič. Kitajci stoje na strani Japoncev. Eden pa je, ki komaj čaka vojske in — to je Anglež. Ta podpihuje Japonca, naj gre v boj in mu obeta tudi nekaj pomoči, ali Anglež je ne bo dal, to je kar gotovo. Anglež ne more videti Rusa, ki se tako lepo širi na njegovo škodo po Aziji, zato piha od jeze. Najnovejše vednosti pravijo, da se napetost med Rusom in Japoncem manjša. Pogajanja med njima so se jela živahnejše plesti. Posebno se je jela pa navdušenost ohlajati slabejšemu Japoncu, ker je sedaj neki izprevidel, da je boljše, ako se še za enkrat premisli. Tudi ako se ta tekoči razpor za enkrat reši po mirnem potu, še nevarnost vojske ne bo odvrnjena. Zakaj Rusija ji je odkrito povedala, da se Koreji, tistemu polotoku, do katerega je sedaj prišel, ne odreče, tudi ako se sedaj razpor poravnava z lepa. Rusija, ki se je že utrdila v sosednji zemlji, v Mandžuriji, se s to deželo ne more zadovoljiti. Razširiti hoče svojo posest po vsi vzhodni Aziji, ustanoviti mora trdno podlago za svojo trgovino. Za to ni mogoče drugače, kakor da pride na Korejo, kjer bo imela odprto pot do morja. — Na drugi strani bo pa Japonska kmalu premajhna za svoje ljudi in tako ji zopet ne kaže drugega, kakor da prime za Korejo, ki ji je ravno pred nosom; tako se križajo medsebojne potrebe. In Japonska je gledala že nekaj deset let sem na Korejo, da bi si jo prisvojila. Zato pa je položaj tako resen, da se vojska, če že ne sedaj, pa kedaj drugikrat, ne bo dala za braniti. — Kadar bi prišlo do vojske, bi naše srce bilo za Ruse. Japonec res potrebuje novih naselbin, a v boj ga mika bolj ta vzrok, da hoče svoje rumeno pleme utrditi in vničiti Evropo — naše belo pleme. Ako bi se Japonec res toliko ojačil in Rusa napodil, potem gorje Evropi. Vsuli bi se kakor kobilice na evropske pokrajine in bi jih požrli. Zavaljo tega mi, ker smo bratje Rusov, želimo zmage njemu; s tem bi razširil po vzhodu tudi ime svetega križa in prave omike.

Hotentoški vstanek v Južni Afriki.

Na spodnjem koncu južne Afrike žive črni, divji, bojoviti zamorci. Ti imajo največje sovraštvo do belokožcev. V zadnjih letih so jih vteknili v svojo oblast Nemci; zdej je slišati, da se jim upirajo in bi se radi izmuzali iz njih vladarstva. Ti Hotentotje so udrli na vasi, kjer stanujejo beli

ljudje, jim opustošili polja, ljudi pa vse poklali. Poglavar, kateremu so dali Nemci orožja, da bi zadušil upor teh divjakov, se je sam pridružil pobojem. Poročevalci pravijo, da se bodo uprli vsi zamorci, prvotni seljaki, proti nemškim naselnikom. Najstrašnejše je, ako se zamorec loti boja, ker ne pozna nobenega usmiljenja in ne neha prejemiti, dokler ni vse mrtvo. Da bi napravili zamorci kaj hujšega, se ni bati, ker lahko pošljejo nad nje vojakov in jih hitro ukrote, ker nimajo nobenega orožja razen sulic in kopja.

LISTEK.

Lovski tat.

Obrezov Jože je bil še kot majhen deček skoraj vedno v gozdu. Tam je našel največ zabave in veselja. Stikal je za ptičjimi gnezdi, lovil veverice, nastavljal limanice in zanke in ko se je tega naveličal, je legel v mehki mah in zaspal. Lovca se je ogibal na vse pretege, ker je vedel, da bi se z njim ne spogledala prav lepo. Dostikrat je namreč Jože prehitel lovca in se je polastil plena, ki se je vjel v njegove zanke.

Doma je bil Jož sicer velikokrat tepen radi svojega stikanja po gozdu, zlasti ker je včasih prišel z raztrganimi hlačami domov. Toda vsi opomini so malo pomagali. Nekega dne je padel s smreke in si zlomil nogo. Nezvestnega so prinesli domov. Dolgo časa je ječal v postelji, a ko je vstal je bil šepast. Na gozd pa le ni pozabil; če je le začul kukavico, ali kako drugo gozdno ptico, se ga je polastilo neko nepopisno hrepenenje po prosti naravi in nobena sila bi ga ne bila obdržala doma.

Kdorkoli bi bil videl šepastega dečka, kako je z navidez nedolžnim obrazom hodil po gozdu, bi ne bil nikdar verjel, da je tako navihlan. Kdo bi mu bil neki prisodil, da zna bolj spretno nastaviti limanice za ptiče in zanke za divjačino kot lovec sam!

Ko je odrastel, se je pridružil Kovačevemu Jurju. Ta je bil prekanjen, zvit tatinski lovec in na zelo slabem glasu. Od njega se je Jože naučil raznih zvijač in premetenosti, kolikor jih še ni znal, tako da je Jurja kmalu prekosil.

Postal je sam tatinski lovec. Vedno je bil v gozdu, divjačino je skrivaj pošiljal v mesto in včasih prinesel tudi domov kakega zajca. Doma so ga svarili in prosili, naj opusti pregrešno a tudi nevarno razvado — a zastonj. Lovska strast ga je popolnoma obvladala. Odkar je padel pod njegovim strelom prvi srnjak, se ni mogel nič več ločiti od puške. Razložil jo je, spravil za obleko in hodil v gozd redno po tri večere na teden.

Gozdar je že dalj časa sumil, da nekdo lovi divjačino, a zaslediti ni mogel nikogar. Nekoč pa je dobil v zanki lepo srno, ki je bila še nekoliko živa. Jeza ga je pograbila! Z nožem je rešil žival daljnih muk, zraven pa trdno sklenil, dobiti krivca naj velja, kar hoče. Sedaj je prilika za to. Treba jo je porabiti. Pustil je srno v zanki in hitel domov po hlapce in jim razodel svoj načrt. Dva naj gresta hitro v gozd na določeni prostor in ko pride lovski tat po svoj plen, naj ga zgrabita.

In tako sta storila. Na vsakih 5 ur so se menjavali hlapci. A tatinski lovec le ni hotel priti po svoj plen. Minilo je popoldne, približala se je temna noč. Ponoči je bil na straži tudi gozdar. Bilo je že okrog polnoči, kar so se začuli v bližini udarci ob neko drevo. Votlo so odmevali v nočni tišini.

„Aha! Nekdo krade les, a nocoj jo je naletel“ si je mislil gospodar in odhitel proti oni strani, odkoder se je čulo sekanje. — A krog in krog je bilo vse tiho, le suho vejevje je pokalo pod njihovimi nogami. Preiskali so vse grmovje v bližini. Eden izmed hlapcev je celo splezal na bližnji hrast, ki je stal poleg nasekane smreke, da bi se prepričal, če ni kdo gori skrit. Toda vse iskanje je bilo brezuspešno.

Nevoljni so se vrnili na svoje prejšnje mesto. A kaj so videli! Zanka s srno vred je — izginila! Gozdar je posvetil s svetilko bližje, skoraj ni verjel lastnim očem. Vendar — srne ni!

Da je bil jezen, si lahko mislimo. Kakor besen je tekal okrog in iskal zločinca. Zastonj!

Jože pa se je tedaj smejal v pest. Zavohal je past, ki so mu jo nastavili in takoj sta se zmenila z Jurjem, kako jih speljeta na led. Zvečer sta šla v gozd in šepavi Jože se je tiho splazil kolikor mogoče blizu onega mesta, kjer je ležala mrtva srna. Jurij pa je šel na nasprotno stran in v primerni daljavi pričel posekavati smreko. Vedel je, da bodo čuvaji prihiteli pogledat, kdo krade po noči drva, med tem pa bo Jože spravil srno na varno. Načrt se jima je posrečil.

Sličnih lovskih dogodkov sta doživela Jože in Jurij še mnogo. Gozdar pa je dolgo časa zaman ugibal, kdo bi bil pravi tat; na posled pa ga je vendarle zvedel. Da je nastalo sedaj med gozdarjem in tatinskima lovcema sovraštvo, je umevno in to sovraštvo se je ob priliki neke fantovske veselice še podvojilo. Kot zadnja točka veselice je bilo na vsporedu streljanje v tarčo na dobitke. Streljanja se je vdeležil tudi gozdar v svesti si, da kot najboljši strelec dobi prvo darilo. Jezno je pogledal Jožeta, ki je hodil po strelišču možko gori in doli ter se nekako zaničljivo posmehoval. Streljanje se

je pričelo. Gozdar je ustrelil in zgrešil. Počila je druga puška in gromoviči: „Živijo Jože!“ je pretresel gozdarja bolj kakor če bi ga bil kdo udaril s kolom po glavi. Odšel je z strelišča v gostilno in sklenil, da bo pazil na tega „vraga“ noč in dan. „Gotovo ga dobim in ga moram dobiti, če je tudi z „rogatim“ v zvezi!“ —

Bilo je nekega dne že proti večeru. Na goljavi sredi gozda so se mirno pasle srne. V bližini pa je ležal pod leskovim grmom skrit gozdar z nabasano dvocevko. Ker je veter vlekel proti njemu, ga srne niso začutile. Nekaj časa je bilo vse tiho. Kar počasi strel — srne se razprše, a ena je obležala na mestu!

Gozdar, ki je videl na nasprotni strani dim, se je še tesneje stisnil v svojem skri-vališču in krčevito držal nabasano dvocevko.

Zdaj se je začelo na nasprotni strani premikati grmovje in oprezno je prišepal na dan — Jože in hitel proti ustreljeni srni. Gozdar pa je skočil z napeto puško po konci in zakričal: „Stoj!“ Jože je obstal; vedel je, da ga bo gozdar ustrelil, če se le gane. Ta je prišel bližje in zagrabil za Jožetovo puško, katero pa mu je Jože rad dal.

Jože se je ozrl nekoliko po strani v grmovje in siknil: „Ona puška tam le bo boljša.“

Gozdar je pogledal za trenotek v stran in res — komaj petnajst korakov od njega je stal — Jurij in meril z dvocevko na gozdarja. Obledel je. Kaj sedaj? Jožeta ne izpusti, če tudi mora umreti. Kot bi trenil se je zakadil v šepca in ga podrl na tla. V tem trenutku je počila puška — a zastoj. Predno je pomiril drugič, počila sta dva strela hkrati in Jurij je padel vznak. Sedaj sta se spopadla Jože in gozdar. Ta je bil sicer močnejši, a Jože mu je podstavil nogo in oba sta se zvalila na tla. Premetavala sta se semintja. Obleka je bila že vsa raztrgana in obema so že pešale moči. Naposled je zgrabil gozdar Jožeta za vrat. Zdaj šele ga je docela premagal in zvezal. Nato je izstrelil Jožetovo puško, nabasal svojo in ga spravil po konci. Peljal ga je na mesto, kjer je ležal težko ranjen Jurij. Ko je zagledal šepca svojega napol mrtvega prijatelja, se je sesedel na tla in zajokal. Tudi gozdar je začutil v prsih nekaj kakor nekaj čut usmiljenja, zlasti ko se je spomnil, da ima Jurij ženo in še nedorasle otroke. „Naprej!“ je velel z ozornim glasom. Ko sta prišla do doma, so poslali po orožnike, ki so ga odvedli v mesto, da prejme zaslužen plačilo. Jurij pa je umrl za rano —

Ko je Jože cepil na obzidanem dvorišču drva, je pogosto pri delu obstal in se zamislil. Nemo je zrl za pticami, ki so mu frčale nad glavo proti njegovi domačiji.

„Delaj!“ opozoril ga je odurni glas paznikov in ga predramil iz lepih misli —

Počasi in točno so minevali počasni dnevi. Premišljeval je svoje dosedanje življenje, vedno bolj je spoznaval, da tako ne more več živeti in dozorel je v njem sklep, da ako še učaka prostosti, ne bo nikdar več lovski tat, da se hoče preživeti s poštenim delom in tako je tudi storil.

Plat zvona.

(Prosto po Kimmel-nu.)

To je bilo l. 1848. Kakor po vsi Evropi, buknila je tudi na Dunaju prekucija. Rdečkarji in prostoverniki so našuntali poulično drhal, da je pričela z razgrajanjem. Ob določeni uri se je dalo znamenje z zvonovi. Cerkveniki so morali dati ključke od stolpov, drugače bi bila krogla njihovo plačilo. Tako se je zgodilo, da so zvonovi vabili mesto v cerkve, kjer spoznava človeštvo svojo odvisnost — k uporju zoper svetno in cerkveno gosposko.

Mogočno in z veselimi nasmehom so hodili kolovodje po mestu semtertja, sprejemali poročila svojih selov in dajali nova.

„Tako pa zvoni, da sliši človek komaj samega sebe“, je zakričal eden svojemu tovarišu na uho.

„Je že res; a zdi se mi, da ne zvoni pri cerkvi sv. Petra.“

Vsi so napeli svoja ušesa in kmalu so bili prepričani, da res ne zvoni. „Pa ja ni tisti stari cerkvenik tako neumen in predrzen, da bi se s silo upiral našim. Alo, dvanajst mož k sv. Petru! Ako se bo cerkvenik upiral, poženite mu kroglo v glavo!“

Ponižni služabniki so se spustili v tek.

„Za vraga, kaj pa počno, da zvonjenja še sedaj ne slišim?“ se je jezil kolovodja.

„Saj ga ni mogoče slišati v tem bučanju.“

„Predobro poznam te zvonove, da bi jih ne slišal in spoznal.“

„Saj gremo lahko pogledat! Le prepirajte!“ je miril tretji.

Nasvet je obveljal. Odpravili so se tje-kaj. Bolj ko so se bližali, bolj so bili prepričani, da res ne zvoni. „Kaj pa je to? Saj bi vendar morali slišati ali pa srečati naše ljudi, da nam povedo, kako in kaj. Kaj pa, ko bi jih bil stari — Ah, na to še misliti ni!“

Kmalu so bili na mestu. Vrata v zvonik so bila odprta in služabniki so vleкли, kakor bi hoteli priklicati mrtve v življenje.

„Ali je ta-le starec“ in s prstom je pokazal na cerkvenika, ki je sedel poleg na klopi „uganjal kakšne sitnosti?“

„Še sam nam je odprl, gospod vodja“ se je oglasil oni, ki je tako gonil veliki zvon, da mu je kapalo z čela.

„To je pametno, starec! A ti bi moral ako si pravi rodoljub tudi sam zvoniti!“ j milostno pohvalil vodja cerkvenika.

„To mi pa že moraš izpregledati. Sen že preveč star; eno leto sem ne morem več me preveč daje sapa. Saj so vaši ljudje še mladi in postavni. Naj le zvonijo, za zvonove se ne bojim. Kako rad jih poslušam, ko tako lepo zvone. Verjemite mi, da se tako še n zvonilo, kar sem jaz cerkvenik in 50 let j že nekaj.“

„Ti imaš še nekaj smisla za pravo rodoljubno delo“ in vodja je cerkvenika milostno potrkal po rami in mogočnih korakov odšel.

Čez pol ure so se naveličali zvoniti. Cerkvenik je zaklenil vrata in mirno odšel v svojo sobo. Vsedel se je na klopi in se pričel smejati; smejal se je tako, da se je njegova boljša polovica ustrašila in ga prašala: „Miha, kaj pa ti je? Ali si znorel?“ In ker se je le še nadalje in še bolj od srca smejal, je skočila žena h kaplanu. „Pojdite malo k nam. Morda bo mož vam povedal, zakaj tako nori. Kar na klopi sedi, in se neprenehoma smeja. Skoraj se bojim, da ne bi znorel.“ Kaplan, ki je poznal navihanega cerkvenika, je obljubil, da pride in pristavi: „Mislim, da ne bo tako hudo!“

„No kaj pa se tako smejete?“ je prašal kaplan.

„Pustite mi še par trenutkov, da se nasmejem; pozneje vam povem vse odkrito srčno.“

„Je že zopet kakšnega poštenega zvodil za nos“, se je potolažila žena. Ko se je cerkvenik nasmejal, je začel pripovedovati: „Kakor veste sem moral pred pol ure odpreti stolp tem rdečkarjem. Branil se nisem, ker sem vedel, da ni v zvonovih — kembeljev. Že včeraj sem slutil in z bratrancem sva pobrala kembelje. Kako bi se bil danes rad smejal, ko so tako vleкли za vrvi, kakor bi hoteli priklicati mrtve v življenje. Jaz pa sem jih še nagovarjal, da naj le dobro gonijo!“

„Ta pa je nekaj vredna! Imenitno ste jih zvodili!“ je dejal kaplan in se tudi od srca nasmejal.

Dobro ga je vrnil.

Kmet: „Povem vam še enkrat, g. žandarm, pes ni moj.“ Žandarm: „Zakaj pa se vas vedno drži? Kamor greste vi, gre tudi pes za vami.“ Kmet: „Saj res! Vi greste tudi povsod za menoj in se me vedno tiščite pa vendar niste moj.“

Dober svet.

Kupec: „Veste mesar, ako bi vi le hoteli, bi prodali lahko mnogo več mesa.“ Mesar hlastno: „Kaj? Kako pa to mislite? Povejte no hitro!“ Kupec: „I saj to ni nič posebnega. Mesto kosti dajte s a m o č i s t o meso.“

Razgled po domovini.

Naročnikom na znanje. Današnje številko „Domoljuba“ pošljemo še vsem tistim, katerim smo poslali prvo. Prihodnjo bodo dobili le tisti, ki so že ali pa bodo ko konca januarja poslali naročnino. Prosimo pa vse, naj pri pošiljanju naročnine dostavijo na položnici ali nakaznici zraven svojega imena besedico „star“ ali „nov“, da vemo če je dotičnik že lansko leto 1903 dobival „Domoljuba“, ali pa si ga iznova naroča. S tem nam je prihranjenega veliko dela in truda. Položnice, ki smo jo pridelali prvi številki, naj se poslužijo samo tisti, ki so jo dobili v svojem listu priloženo. Naj je ne oddajajo v porabo novim naročnikom, novi naročniki naj pošljejo denar po nakaznici. Tudi nikar ne zamenjajte „Bogoljubovih“ položnic z „Domoljubovimi“; tako nastanejo velike zmešnjave; naročnino za „Domoljuba“ pošiljajte samo s položnicami, ki imajo na vrhnem robu z modro barvo natisneno: „Domoljub“ — Naročnina!

Zlato mašo je obhajal dné 17. t. m. v ljubljanski stolnici kanonik Janez Sajo vic, čvrst in krepak na duhu in na telesu. Ta spomin polstoletnega delovanja v vinogradu Gospodovem se je kaj lepo in dostojno proslavil, tako pot zlatomašnik v resnici zasluži. Tudi „Domoljub“ se pridruži čestilcem tega duhovnika brezmadežnega značaja in neustrašenega domorodca in kliče: Bog ga ohrani še mnogo let, da v krogu svojih tovarišev zapoje tudi demantno mašo!

„Domoljub“ priloga „Miru“. Z novim letom prinaša vrli koroški „Mir“ naš list kot prilogo za svoje koroške naročnike. Prepričani smo, da bo to veliko pripomoglo k medsebojnemu spoznanju in umevanju. Vrli koroški Slovenci! le radi prebirajte „Domoljuba“ in mu včasih kaj poročajte, da bo tem bolj mikaven in zanimiv!

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

Liberalni lažnivci po naši dolini blebetajo, da je „Vzajemna zavarovalnica“ na slabih nogah in bo propadla kakor zadrugi v Ribnici in Dolenji vasi. No, no, to se pravi toliko: v Ameriki je „falirala“ neka zadruga, sedaj mora pa še „Vzajemna“ v Ljubljani. Ali je „Vzajemna“ z ribniškim konsumom v kaki zvezi? Mi dobro vemo, zakaj liberalci tako govore. „Vzajemna“ mnogo škoduje glavnemu agentu „Slavije“,

liberalnemu prvaku Hribarju, zato jo liberalna svojat obrekuje. Govore, da hočejo obvarovati kmeta škode, kakor bi nam ne bilo znano, da so liberalci največ oškodovali kranjskega kmeta, ker radi agenta Hribarja in njegova „Slavije“ ne dovolijo ustanoviti deželne zavarovalnice. „Vzajemna“ se temu ni nikoli protivila, ker so ji mar ljudske koristi ne pa dobiček posameznikov. Ljudje, ne verjamite obrekovalcem, saj vam je znano delovanje „Vzajemne“. Ali ni v Gorenji vasi in v Zdenski vasi prva izmed vseh zavarovalnic izplačala škodo? Ali vam je le en vinar odtrgala? Govorite! Bili smo pri požarih, kjer so ljudje naposled vse pometali v ogenj, češ nam bodo vse ogorke in osmodnine, ki niti v peč niso prida, visoko zaračunali. Koliko pritožb v tem oziru smo že slišali zoper „Slavijo“ in druge zavarovalnice! „Vzajemna“ lepo prospeva in kako bi tudi ne; pri nji so zavarovane večinoma vse cerkve in župnišča, kjer skoro nikdar ne pogori. Cerkev so zidane, preskrbljene s strelovodi, istotako župnišča, kjer so vrhtega navadno samo odrasli ljudje, ki pazijo na ogenj. Saj ogenj navadno nastane po otrocih. Brez skrbi se zavarujte pri „Vzajemni“, da pride visoka zavarovalnina od cerkva in župnišč ob času nesreče v korist vam, ne pa v malho krivonosih judov.

Župan v Loškem potoku piše v „Sl. Narod“ in pod svoj dopis podpiše: „Ivo Rus, župan“. Rus menda misli, da je uredništvo „Naroda“ c. kr. okr. glavarstvo v Kočevju. Veste Ivo, še občinski pečat pritisnite prihodnjič pod dopis, to bo še le prav imenitno; vi bodete še bolj počeščeni in „Narod“ bo mnogo pridobil na svojem ugledu. Sicer vam pa odkrito povemo, da smo vas smatrali za bolj razumnega moža; ko smo pa za zadnjič brali vašo klobasarijo, smo pa resnično pričakovali podpisa: „Ivo Rus, prašičji klavec in klobasar. Zvedeli smo pa tudi, da so vam že v drugi šoli profesorji na neusmljen način zavili vrat in zato nam je zdaj jasna vaša klobasarija, kajti v drugi šoli se še ne uče dopisovati v „Narod“. Toda vkljub temu, da imate eno samo zdravo šolo, druga namreč je grozno šepava, ste pa vseeno boljši ptič kot vaš „bratec“ Višnikar. On tudi piše v „Narod“, pa se ne upa podpisati, vi se pa upate. Kaj bi še le bilo, ko bi imeli vseh osem šol in še štir leta univerze! Že zato učenost vam je potočka čast premajhna, potem pa kakih osem krat bolj učenci, bi vam ne bilo pač več primerne službe na

vsi zemlji. In tega so se pač bali vaši profesorji in ta strah je bil dober, kajti velike zadrege rešili so vesoljno človeštvo.

Utopljenec. V ponedeljek pred Svetimi tremi Kralji izlekli so pri Johanovi žagi truplo utopljenega Pirnata iz Poljan. Že pred štirimi tedni je bila njegova pot iz krčme v vodo. Tudi nad njim se uresničuje pregovor: kakoršno življenje, taka smrt. Z duhovsko gosposke ni bil lepih besedi. Da bi vsaj očetova nesrečna smrt poučila njegovega sina, da se zgodi kaj rado: v življenji zoper duhovnika, v smrti brez njega.

Franc Andolšek, nekdanji župan in cerkveni ključar na Velikih Poljanah leži že dalj časa v velikih bolestih vsled raka v želodcu.

Lepo poslovrilo napravili so Sodražanje g. kaplanu Prijatelju. Zadnji večer se jih je zbralo prav obilo pred župniščem, kjer so pevci zapeli štiri mile pesmice v slovo. Gotovo je bilo všeč Sodražanom, ko jim je gospod povedal, da mu je bilo tesno pri srcu, akoravno on tega ni kazal.

V lase skočila bi si bila kmalu v občinski seji odbornika debeli Picek in odločni goričevski kovač Lovšin zaradi „zapečatenih mavh“ Višnikarjeve in Šifrerjeve, toda pečati le niso odnehali. Precej bi bil denar tukaj, toda liberalci ne vedo, kateri je prej obljubil. Kaj, ko bi oba na enkrat dala!

Veliko „šrifto“ prinesel je Višnikar k občinski seji, s katero bi si bil rad zaslužil 200 K. Ko bi imeli mi tisto njegovo „šrifto“ v rokah, bi mu z občinskim redom dokazali, da je njegov zagovor jalov in nespameten. Ne bo drugače, da bo le treba seči v žep ali pa hlače — dol! No pa saj še tudi ni vsak mož, če tudi hlače nosi, tako je trdil neki poseben prijatelj Višnikarjev.

Južno vreme rešilo je drevje težkega jarma. Kar je bilo upognjenega se je vzravvalo, kar je pa zlomljenega, se pa žal neče.

Zanimivo cerkveno darovanje. Pri Sv. G egorju je Sv. treh Kraljev dan cerkveno darovanje za moše in žene. Letos je bil obhod trajal dobrih pet minut; nanesti so čez 130 K samo belega denarja. Celih goldinarjev in kron skupaj je bilo več kakor deset in samih srebrnih kronic več kakor nikelnastih groškov. Bog poplačaj tako darežljivost!

Lepa žival. Janez Sadnik iz Podsten dobil je za rejenega prešiča čez 300 K. Sodili so ga na šest centov. — Tudi Ivan Ogrinec, cerkvenik pri sv. Urhu, nagnal je svojega še ne 10 deset mesecev starega pre-

šiča na tri cente in 15 funtov. Dobra pasma, redna in tečna snaga in hrana, pa bo dobra prireja in lepi denarci. Za kočevski okraj osnovala se je prešičja zadruga, ki nam bo skrbela za dobre pasme in sploh za povzdigo prašičereje. Da bi le začela kaj kmalu poslovati!

Medved je marširal te dni iz kočevskih hribov skozi Žimarice tje gori proti Turjaku, od tam pa proti Ljubljani. Kaj so se mu neki zamerili stara in otroci, da jo je potegnil od doma? Morda pa je šel „obžirati“.

Iz Belokrajine.

Domoljub v novi obleki. Vse stare prijatelje „Domoljuba“ je res razveselilo, da je stopil v novem letu v taki lepi obleki pred svet. Kar prinaša „Domoljub“ sedaj, mora vsakega razveseliti po vsej širni Sloveniji, vsakega bravca „Domoljuba“. Dolžnost pa je, da vsak bravec pridobi še vsaj enega naročnika, ker politični razgled, listek in novice so tako mikavne, da se vsak lahko pouči o vsem, kako je po svetu in tudi najde zlatih zrn poduka in prijetno zabavo. Na delo tedaj!

Repa — tica je rešitev uganke v zadnjem Domoljubu. Neki mladenič je najhitrejšim potom poslal to repatico čez Gorjance — in upa, da dobi darilo v prid svojim tovarišem!

Vojsko bo. Ljudje govorijo, da bo, če ne v vzhodni Aziji pa na Balkanu, kjer Turčin kolje kristjane — kakor Tavčar in Hein pri nas na Kranjskem zatirata kmeta. Zato dajte Belokrajini železnico, ki bo zvezana z ogrskimi železnicami in Kranjski pa volivno reformo — volivno pravico za vsakega. Vojaki bodo lahko ošli potem na Turčino — a kranjski kmet bo tudi svoj gospod, ki bo imel vsaj svoje pravice. Oboje naj se zgodi! Nikomur ne bo žal — ne vojnemu ministru, ne našemu kmetu!

Vas Maline se je zopet vzdignila iz pogorišča. Nesreča je za kmeta, če pogori, ker vedno škodo trpi. Res da dobe potem lepšo hišo — a denar in pa davek — kaj pravita? Tako tudi v Malinah.

Na dobljški gori blizu Črnomlja so zažgale žene svojo hišo, ker so mislile, da bodo prišle potem do lepših stanovanj s pomočjo zavarovanega denarja. Toda pravica jih je zasledila in sedaj nimajo vsled svoje lumparije ne hiše ne denarja.

Mesto Črnomelj se vedno odlikuje. Zadnjič so bili tukaj izvoljeni sami liberalni škriči v občinski odbor. Tavčarjev Johan in pa prijatelj baron Hein se gotovo smejata iz srca — dasiravno je letel njihov „mož“ — „propali“ — kandidat učitelj Setina, kateri je jahal političnega konja — sedaj pa leži dvakrat na trebuhu, ker so ga vrgli njegovi dragi in ker moli Heina! Živio!

Fizola bo zmanjkalo takrat, ko bodo pometali vse duhovnike iz vseh zastopstev, ker takrat bodo streljali vsi liberalci kljub prepovedi barona Heina. C. kr. okrajnemu glavarju g. Parma to gotovo ne bo prav, a kaj si more pomagati, ker njegovi prijatelji tako delajo za duhovnike, da so sedaj skoro vse „oprostili“ opravka pri šolskih stvarih. Sedaj so pa liberalci na konju v šolskih zahtevah!!

Prijateljstvo sta sklenila. Kdo? C. in kr. okr. glavarstvo v Črnomlju in neki „restant“ iz občine Radovica. Ta „mož“ je sedaj imenovan za šolskega nadzornika v oni občini namestu g. župnika. Najbrže se je glavarstvo zmotilo — ali pa je samo poslušalo nekoga iz Metlike. Marsikateri ne bi hotel biti v taki družini!

Veliko komedijo so imeli v Črnomlju liberalni učitelji in učiteljice, ko so opazovali „mašino“, katero je Šetina kazal, kako bo uničil poslanca Šusteršiča. Vsi so vpili živio in ploskali — a pri tem so klicali za boljše plače. Ti liberalni učiteljski vsevedeži pa res menda nič ne mislijo in nič ne bero. Pamet ni pri njih doma. Kmetski volivci, ali naj dá dr. Šusteršič denar za one, ki zoper njega vpijejo na Vaš račun? Jaz menim, da ne! Poslanec, vrli naš vodja Šusteršič tudi tega ne bo storil nihče!

Hlače se tresejo liberalnim učiteljem pred Gangl — novim sinom Engelbertom, ki jih „futra“ vedno le s prazno slamo. Liberelec je le liberelec. Sam ima 3000 Kron, pa še ni dosti! Ali ne?

Ali je prav ali ni prav, da je na smarji dan šola — o tem sodijo bolje — otroci — kakor pa poklicane oblasti. Otroci vedno tožijo, da se morajo umikati — da se bojijo, da bi jih ne povozili vozniki, ker se še odraščeni komaj ogne. Zato pa ostanejo tudi doma. Potem pa pride kazen! Gotove osebe — to vem — tega ne vedo! Ali pa??

Učitelj Murn je začel cvrčati z vso silo. V družbi svojih prijateljev liberalnih učiteljev in drugih, ki so prijatelji Heina (?) (metliške stene bi znale kedaj javno povedati) je skoval neki dopis v smradjivi „Narod“. Toda se je zaletel. Za „levite“ mu bo žal.

„Čebellca“ dobro vspeva povsod. Mladenci in dekleta le naprej, od krajcarja do goldinarja zbirajte in donašajte skupaj in učite se varčevati!

Hranilnica in posojilnica v sosedni Metliki ima letos že eden milijon prometa in par desetisoč čez. Torej le tako naprej. V korist kmeta!

Telegraf bo treba napraviti v vsako šolo. Jaz mislim, da bi bilo to dobro, ker bi se potem liberalni učitelji ne imeli več pritoževati, če bi ne bilo koga v šolo, ki

ima po svojih opravih druge važne opravke. Duhovniki bi imeli potem mir.

Od Vinice proti Gorjancem je po ravni skopnel ves sneg. Po hribih je Kulpa še narasla. Danes je zopet vse pobeljeno.

Norci so. Kdo? Poslušajte! Kmet moj sosed mi je pravil tole: „Obiskal sem pred leti nesrečnega prijatelja v norišnici. Po zdravil me je prav prijazno in sva govorila o vsem. Govoril je čisto pametno. Že sem mislil sam pri sebi, Bog bodi hvaljen, revež je zopet zdrav. Ali naenkrat je šlo moje upanje po vodi. Moj prijatelj kar naenkrat začne tožiti in vpiti, da nima glave. Doktor N. mu je odrezal glavo in postal tak, res doktor — samo na ta način, ko sem mu rekel, da naj bode pameten in naj le potiplje za glavo, bode že videl, da jo ima, mi ves jezen reče: Tako tudi ti mi nečeš verjeti? Ne, ne! Vse le prevara. — Jaz nimam glave.“ — Liberalni učitelji gotovo nimajo glave. — Mnogi drugi — tudi ne, ki ž njimi vleče — še celo pri volitvah! O ta preklicana farba!

—f— Prijatelj štirih!

Sloveča božja pot na Zaplazu, Dolenjsko. Letos se bo začela popravljati romarska cerkev na Zaplazu. Vsakega vernega Dolenjca bo razveselila ta vest. Jeseni se je kupilo na Račjem selu v ta namen blizu 30.000 zidne opeke, katero je bilo treba speljati dve uri daleč na strmi Zaplaz. Skrbelo nas je, kako bomo to množino materiala spravili na hrib. Ključarja sta šla prosit voznikov. Z veseljem so obljubili. Še prej ko v treh tednih smo imeli vso opeko na Zaplazu. Vozili so posestniki iz župnij Čatež, Trebnje, Št. Lorenc, Št. Vid in Dobrniče. Bilo je 120 voz. Veliko dobroto so storili s tem zaplaški cerkvi, kajti brez izjeme vsi so vozili brezplačno. Srčna hvala jim zato! Domačini Čatežani pa so prav pridno pripragali govejo živino v strmi klanec pod cerkvijo. Tolika vnema za Marijino čast je vsakega ganila v srce.

Notranjske novice.

Gospod urednik! „Domoljub“ se je v svoji novi obliki takoj prikupil vsem. Kako se je okrepil ta pridni dečko! Veselje ga je videti. Nastopa toli možato in samozavesto, da se je kar čuditi temu 17letnemu borilcu za srečnejšo prihodnost milega mu naroda. Prav ima, da je takoj v prvi številki nekoliko podrezal „zavedno Notranjsko“, češ, da se hoče pred svetom skrivati in lenariti. Le pogumno naj stopa k raznim „ognjiščem“, da zaneti ondi blagodejen ogenj navdušenosti za vse dobro in blago ter vniči za vselej temo zanikarnosti in raznih grešnih strasti. Krepostnim mladenci in mladenci

kam bodi pogumen svetovalec v divjem boju samopomoči. Budi in v nemaj jih z izgledi drugih krajev, kako si skušajo pomagati na poti pravega napredka in kmalu bode prenapolnjen naš predal, ker šele tedaj bomo zares — „zavedni“ svoje moči in svoje veljave. Na delo tedaj!

Od Št. Petra na Krasu.

V Slavini so ovržene občinske volitve. Treba bode nove borbe. Županskega stola še niso zažgali. Pogorel je le nekdo, kateri se je mislil prezgodaj nanj vvesti. Da so le „mustafe“ cele ostale. Toda šalo na stran: Samoumevno je, da se bo treba prihodnjič bolj poživiti, kakor zadnjikrat. Zato bodite prihodnjič vsi, ki ste katoliško-narodne stranke, složni in edini, ker gre se zato, ali bo občinski odbor v slavinski občini katoliško-narodne stranke ali pa liberalne. Ali bi ne bilo grdo, da bi v slavinskem občinskem odboru odločevali liberalci, katere lahko na prste seštejemo, ako pustimo na stran liberalno vas Orehek. Ne gre se za čast, temuč za stvar. Zato naj ne bo nikdo užaljen, če ne bo voljen v odbor, ker si je večina izbrala drugega. Posebno Stovancem bi svetovali, da ne poslušate zapeljivcev in ne volite mož, ki bero propali list „Slov. Narod“ ali pa zabavljajo čez vero. Sami dobro poznate tiste priliznjence in suroveže. Zato tistega poslušajte, ki je vaš prijatelj in vam dobro hoče. Pridite vsi na volišče in oddajte glasove možem, katere vam bodo nasvetovali vaši pravi prijatelji in dobro bo, ker v slogi je moč!

V Št. Petru je neki ubogi udovi ukradel postopač 330 K, katere je skupila za prešiče. Z denarjem jo je mislil popihati v Trst, a so ga pravočasno zasačili. Ljudje še zmirom ne vedo čemu so hranilnice, koder je denar varen in se še sproti sam ob sebi množi.

Na Rakeku se je zmešalo ženi od žalosti, ker ji je umrl mož v Ameriki! Hotela je sebe in otroka končati. Odvedli so jo v bolnišnico. Ravno tako tudi nekega mladeniča, kateri je v svoji omračenosti hodil vedno okoli železnične proge s palicami.

Pivka je zamrznila v toliko, da so si domačini preskrbeli ledu za poletje. Le malo pa se ga je odpeljalo v mesta, ker tovarne za led v novjšem času jemlje ljudem tudi ta zaslužek. Pred leti je ta kupčija donesla precej novcev v te kraje. Južno vreme je pa sedaj vse uničilo; sicer pa je zima nenavadno mirna in mila.

Iz Vipavske doline.

Pa sem zopet pri Vas vipavski torbičar. Precej časa že niste ničesar čuli o meni. Morda ste že mislili, da sem zmrznil ali da

me je odnesla vipavska burja daleč tje v deveto deželo. Pa nisem zmrznil, čeprav smo imeli hudo zimo in je sneg zapadel vipavsko dolino, in ni me odnesla burja, čeprav je kaj ljuto brila, zlasti okoli Božiča. Vipavski torbičar ne zmrzne tako hitro (liberalci bi bili seveda radi, da bi zmrznili), burja pa vipavskemu torbičarju celo dobro dene. Ali pa veste, koga so liberalci obsodili med tem časom v „Slov. Narodu“, da je vipavski torbičar? Slapenskega g. župnika. Jaz sem se pa prav sladko smejal, ko sem to slišal in si mislil: To je kaj dobro, da me ne poznate, še vas bom lahko malo potegnil in pojezil.

Podkraj. Občinske volitve so bile odobrene, dasiravno so se vršile skrajno nepravilno. Županom je izvoljen „naprednjak“ Alojzij Kobol iz Podkrajja. Dosedanji župan ni hotel izvolitve več vsprejeti, bodisi, da se je sramoval predsedovati odboru, v katerem si je njegova „napredna“ stranka s toliko surovostjo in pritiskom pridobila komaj 8 mož, bodisi, ker se mu je za malo zdelo, kot županom z ženskami se za fige tožariti.

V Ložah so občinske volitve zopet razveljavljene — radi raznih liberalnih nepravilnosti, katere so seveda liberalci zakrivali samo nehoté. Ko bodo zopet volitve, upam, da ne pojdejo zopet zgago delat v Lože — slapenski liberalci. Ložan hoče biti katoličan, ako pa hočete vi ostati liberalci, pa ostanite, a ostanite doma za pečjo, nikar ne motite dobrih ljudi v drugi soseski.

Sleparski liberalci. Nekdo mi je pravil, da je bral v „Slovenski Naródi“ — hočem reči v „Slov. Narodu“, da je napravilo sila velik utis na prebivalstvo na Slapu, ker je ondodni liberalni občinski odbor „soglasno“ (pa je bilo zlagano) obsodil obstrukcijo naših poslancev v deželnem zboru. Precej sem šel s svojo torbico na Slap, da bi poizvedel, kaj je na tem resnice. Ves Slap sem preiskal, pa o kakem utisu nisem našel ne duha, ne sluha. Slapenski kmet ima preveč skrbi za svoj vsakdanji kruh, kako ga bo pridelal, kakor pa da bi se čudil otročarijam svojih liberalnih občinskih očetov. — Pač pa sem zvedel nekaj drugega na Slapu, da je namreč v postojnski ječi zaprt najzagrizenejši slapenski liberalcec. Dobil je tri tedne in tri poste. (Glejte, tudi liberalci so se začeli postiti, pa naj kdo reče, da to niso dobri kristjani!) Veliko je baje pisaril po „Slov. Narodu“ o „klerikalnih“ „lumparijah“ in grozil, da v kratkem vse „klerikalce“ kar žive pohrusta. No, kdor drugim koplje jamo, pade sam vanjo. Pravili so mi Slapenci, da se je večkrat hvalil: „Liberalcec sem, pa sem pošten“. Zdaj je pa zaprt. Storil ni nič hudega, ker je pošten, zaprti so ga menda samo zato, da bo skušal pripeljati na pravo pot v postojnskih ječah zaprte „klerikalce“. O tem poštenjakoviču

pa sem poizvedel še nekaj drugega. Pred kakimi tremi tedni je „pridigoval“ ta mož v neki gostilni v Budanjah, da bi se moralo njega postaviti za nadzornika cerkvenega premoženja (kozla pa za vrtnarja), ker drugače da bodo „farji“ vse zapravili, ako jim liberalci ne bodo gledali na prste. Pravil je tudi, da on ni potomec Adama in Eve, ampak da so učenjaki neovrgljivo dokazali, da je on potomec — gorile, ki je stanovala pred kakimi 9000 leti na Slapu in ki je baje pramati vseh vipavskih liberalcev. No, učenjaki so to neovrgljivo dokazali in mi nizkorodni potomci Adama in Eve strmimo, da so liberalci tako „visokorodni“ in — verjamemo.

Na Planini imajo novega župnika gospoda Nikolaja Stazinskega. Kakor sem poizvedel, ga imajo Planinci prav radi, in tako je tudi prav. Dal Bog, da bi mu to svojo ljubezen ne kazali samo v besedah, ki so zelo po ceni, ampak tudi v dejanju, da bodo šli za njim kot en mož, zlasti pri volitvah. Čemo videti, veli Hrvat.

Zadnjič sem se pritoževal zoper naš poštni voz, da je ves razdrapan. Zdaj sem pa prišel do boljšega prepričanja, namreč, da naš poštni voz mora tak biti; da je na Vipavskem, kjer vlada burja s svojo kruto roko, samo tak voz mogoč. Pa veste, zakaj? Veste, ko bi bil naš poštni voz cel, ko ne bi bil ves preluknjan, bi burja butnila vánj in ga prevrnila, tako gre pa kar lepo skozi in postilijon lahko brez strahu vozi dalje. Za popotnike je pa to tudi jako zdravo, ker imajo vedno sveži zrak. Zatorej živel! Vipavska poštna omara!

Občinske volitve v trgu. Odkar se nismo videli, so bile v vipavskem trgu občinske volitve. Izpadle so tako, da bo Vipava imela še vedno za župana pristnega liberalca. Kako so delali pri volitvi, vam ne bom opisoval, zadosti je, če vam povem: Delali so tako, kakor sploh znajo delati liberalci, ki živé v vednem kregu in prepiru z resnico in s pravico. Ljudstvo po drugodi vstaja in obrača hrbet liberalcem, ker uvidi njihove pogubne nakane: Vero so vrgli med staro šaro, narodnost so dali v najem Nemcem, za ljudstvo nimajo srca... Ljudstvo drugod to uvideva in se obrača proč od njih, — vipavski „špispurgar“ pa hoče biti še vedno starokopitnež, ne umeva svojega časa, boji se žaliti svoje liberalne „prijatelje“, iz same ljubezni do njih je rajši nezabeljeno polento, samo da zamorejo njegovi „prijatelji“ sedeti pri polnih loncih mesá. No, premalo so ga še oskubili. — Ali pa veste, komu bi jaz primerjal vipavskega kmeta, ki tako slepo drvi čez drn in strn za liberalci? Primerjal bi ga Kitajcu, ki se tako krčevito drži svojih več tisočlet starih običajev, tam doli za svojim zidom. Čujte in potem sodite, ali imam prav ali ne.

Kaj pomeni: liberalec? K sklepu naj
vam še povem najnovejšo razlago besede

Zaupni pogovor dveh liberalcev.
Ti Jaka, malo preveč široko je zazijal dr. Tavčar, ko je rekel, da mesta plačujejo več kot polovico davka. — Zakaj tako misliš, Jože? — I zato, ker bi se bili Ljubljanci drugače bolj brigali za volitev v komisijo za osebno dohodnino. — Ja, prav imaš! To je škandal, da bi bili v Ljubljani že kmalu Nemci določevali, koliko naj Slovenec plača. — Tako je! Samo bolj tiho

„Prosim odkrite se, hrenoviški gospod tajnik gredo“. Ja, to so velik gospod! Od sedaj naprej, pravijo, da bodo oni kaplane predstavljali. Potem so pa v „Narodu“ tudi rekli, da bodo z drugimi klerikalci že sami p o m e d l i. Ali niso torej res velik gospod?

Ja, pa tudi velika metla, ker tako po-metajo! „No, sedaj se pa zopet pokrijmo. Oh, kako g nadlevi!“

Lepo božičnico so imeli postojnski šolarji na dan Sv. treh Kraljev. Reči moramo, da so prav lepo deklamovali in zelo lepo peli. Najlepša pa je bila božična igra s petjem. H koncu je bilo obdarovanih 60 revnih otrok, ki so z veseljem jemali obleko in sladčice iz rok dobrotnikov. Bog povrni!

Zoper žganje so nastopili v občinskem odboru v Šempetru na Krasu. Sklenili so naložiti davek nanj. Prav imajo! Saj nekateri še vino pijejo, pa mora posredovati policaj; kaj bi šele bilo, ko bi pili žganje!

Hrvatariji se letos splošno zgodaj vračajo domov. Tako malo so zaslužili, da so mnogi morali od doma dobiti denar, da so se mogli vrniti. Škoda truda! Ali bi ne bilo bolje ostati doma?

Gorenjske novice.

Za župana v Stari Loki je izvoljen Franc Dolenc, Jožek s Fare. Pravijo, da je „Narod“ njegova vsakdanja dušna hrana. To ni nič kaj priporočljivo za kmečkega župana. Sicer je pa zlezel na županski stol le zato, ker so nekateri spali. Drugič naj bodo bolj oprezni, ker ni ravno lepo, da občini načeljuje župan, ki mora iti v „meselesovo gosposko“.

V Kamnitniku delajo tudi ob nedeljah. To pač ni lepo. Če višji dajejo slabe zgled, kako naj jih ne posnemajo nižji?

Virmaže pri Stari Loki. Koncem lanskega leta so posekali Hafnerjev oreh, ki je bil gotovo 300 let star. Ta bi vedel pač kaj zanimivega povedati.

Umrli je g. Fr. Pintar, posestnik v Sorici, odbornik ondotne posojilnice. Bil je vrl mož poštenjak! Naj v miru počiva!

V Kropi je pred kratkim zopet gorelo pri g. Klinarju. No, hvala Bogu, ogenj so kmalu pogasili.

2116 kron izgubljenih je bilo 5. t. m. v Kamniku na poti s kolodvora v mesto. Ker je bil isti dan sejem v Kamniku, je najbrže kdo našel denar, pa ga še ni vrnil.

V Vodica je bil pri seji o kr. šolskega sveta izvoljen za predsednika veleč. župnik in duhovni svetnik S. Žužek.

V Mengšu bodo spomladi razširili šolo. Škoda, da že preje niso na to mislili, ko so šolo zidali. Take velikanske palače, pa samo štiri šolske sobe!

Liberalni župan Tič iz Jarš je skočil v vodo, ker so ga razjezili „Slovenčevi“ dopisi. Prišel je zopet na suho, le klobuk je odplaval proti Črnemu morju.

V Prašah (občina Mavčiče) je 1. dan januarja t. l. umrl 68letni Matevž Zevnik,

ki je bil nad 20 let župan naše občine. Bil je mož stare korenine, če tudi ni znal ne brati ne pisati, je vendar s svojo izkušnjo dobro vodil županske posle. Naj v miru počiva!

Hranilnica in posojilnica v Trzlču je imela tekom l. 1903 sprejemkov 153.112 K 45 v., izdatkov 151.687 K 7 v.; prometa 304.799 K 52 v. — V zadrugo je vstopilo 24 članov, izstopil je en zadržnik, tako, da šteje zadruga s sklepom računskega leta 122 članov. Hranilnih knjižic se je izdalo 168 (št. 323—490), uničilo pa 37. V prometu je bilo koncem leta 430 knjižic. 651 strank je vložilo 98.128 K 19 v., 196 je dvignilo 45.505 K 35 v. Skupaj s kapitalizovanimi obrestmi v znesku 4724 K 24 v. znašajo vse hranilne vloge 153.457 K 64 v. Posojil se je dalo 57 v znesku 44.323 K 62 v., vrnilo se je (28 posojil popolnoma) 14.217 K 29 v. Posojenega je 100.785 K 32 vin. Čistega dobička je bilo 908 K 52 v. Rezervni zaklad znaša 1867 K 10 v. Tretje leto šele posluje ta zadruga in kako je napredovala, o tem lahko prepriča vsakega to poročilo.

Dovje. Veleč. g. župnika Jak. Aljaža še vedno muči huda in nevarna bolezen. Obrnilo se je že na bolje. Čujemo, da kmalu dobi v podporo duhovnega pomočnika, kar vsi z veseljem pozdravljamo. Blagemu gospodu župniku pa Bog daj kmalu popolno zdravje!

Dobrova. Novega leta dan vršil se je pri nas l. redni občni zbor izobraževalnega društva. Po kratkem predsednikovem nagovoru razlagal je naš rojak č. g. dr. Josip Marinko poljudno važen pomen izobraževalnih društev in priporočal v smislu pravil varčnost in treznost. Tajnik je poročal o društvenem delovanju. Naročeno je bilo na 9 listov. Posamezni časopisi so se dajali brat udom tudi na dom. Udov je bilo 65. Društvenih predavanj, katerih so se udje in od njih povabljeni z zanimanjem udeleževali, je bilo devet. Krono svojemu delovanju pa je postavilo društvo z božično veselico, katero je priredilo na dan sv. Štefana in nedeljo potem. Med drugim so mladenči prav vro igrali burko v treh dejanjih „Strah z dolgo roko“. Za prvo leto smemo biti zadovoljni s tem uspehom. Kaže se napredek. Led je prebit. Le pogumno naprej! Ako se bode nekateri še bolj zanimali za društveno življenje, bode društvo še z večjim veseljem delovalo. Tudi blagajnik nas je razveselil s svojim poročilom. Povedal nam je po natančnem računu, da ima še v svoji blagajni 55 K 5 v. Knjižničar pa je razposojeval knjige na dom vsako drugo in četrto nedeljo. Pridne čebelice so letos nanosile vsaka v svoj panj, pa vse skupaj v en ulnjak nekaj čez 2000 K (dva tisoč kron). Pa če-

belice so bile dekleta. Letos bode pa tudi mladeniči prinesli, ne sicer sedaj po zimi, temveč na pomlad, ko se nekoliko ogreje, in bode dobiti kaj medu. Tako se giblamo pri nas. Počasi gre sicer, a gre pa vendar naprej.

Radovljica. Volitve v cepilno komisijo za osebno dohodnino bodo še enkrat in sicer 1. februarja. Prvotna izvolitev je ovržena. Kmetje in slovenski volilci na noge, da ne bodejo zopet prodrla Luckmanova kandidata iz Jesenic, kar bi bilo za nas vse sramota in škoda. Zlasti pazite, da bode v pravem času dobili v roke glasovnice.

Kranj. V tukajšnjem izobraževalnem društvu je vedno živahnejše. Ob nedeljah je redno podučno predavanje, za zabavo pa skrbita pevski in godbeni zbor. — Plesa pa je zdaj pred pustom pri nas toliko, da nam res že kar preseda. Vse težko prislužene krajcarje fantje in dekleta iz okolice ob nedeljah in ponedeljkih znosijo v Kranj v gostilne na ples. Da pri tem večkrat pride do pretepa, se razume. Nedavno bi bil nek gostilničar, ki je miril, kmalu prišel ob brado. Pa se še ne bo spametoval. — Naše slavno okrajno glavarstvo se kaj rado še vedno zmoti, da strankam dopiše dopise v nemškem jeziku. Nedavno je hodila neka stara kmečka ženica okrog z nemškim dopisom, ki ga ni razumela.

Jesenice. Pretekli teden se je poslovil od nas g. kaplan Fr. Kralj. Katoliško delavsko društvo mu je priredilo lep večer v slovo. Odišlemu vrlemu gospodu Bog plačaj ves njegov trud in delo, na novem mestu mu želimo najboljših uspehov in obilnega blagoslova božjega. — Prestavljen je načelnik tukajšnje železniške postaje, adjunkt Wieser, ki je bil strasten nemški nacionalc. — Lepo božičnico je na sv. Treh Kraljev priredila tukajšnja podružnica svetega Cirila in Metoda. Vsi otroci v vrtcu so bili obdarjeni. — Za kozami so dosedaj umrli trije. Zato vlada velika previdnost. Zdravniki hodijo po hišah in stavijo kože vsakemu, kdor se jim ne skrrije. — V jeseniški župniji je bilo v letu 1903 rojenih 231, umrlo jih je 168 in sicer 155 katolčanov in 13 pravoslavnikov. Oklicanih je bilo 79, poročenih pa 42 parov.

Koroška Bela. Pri občinskih volitvah dne 9. t. m. so zmagali liberalci združeni z Nemci. Vidi se, da je skrajni čas začeti z organizacijo. Značilno pri nas je tudi to, da je mnogo posestnikov strastno vdanih žganju.

Gorje. Naši vrli fantje iz Marijine družbe so 10. t. m. zopet nastopili na igralnem odru z igro „Sanje“.

Kropa. V nedeljo, 10. t. m. je začelo goreti v gornjih prostorih g. Klinarja. K sreči je to še o pravem času zapazila do-

mača hči, hitro vrgla na ogenj škafo vode ter poklicala ljudi, ki so ogenj takoj zadušili. Vnelo se je iz peči.

Predoslje. Te nesrečne cigarete. Posetnica Marjani Kern na Kokrici je po božičnih praznikih pogorelo gospodarsko poslopje. Zažgal je hlapec s cigareto. — Pa to grdo žganje. Sedaj že vsak kastrun lahko dobi dovoljenje, imeti „gostilno čez ulico“. Če se županstvo temu ustavlja, pa višje oblasti dovolijo. Zato bodo zastoj vsa društva in družbe treznosti, dokler se bo na vsakem voglu in v vsaki luknji lahko točilo tisto peklensko žganje. Baštonova Mana tam v Orehovljah ima menda tudi tako dovoljenje točiti vino, pivo in žganje „čez ulico“. Ali tisto „čez ulico“ ima ta birtna kar v svoji hiši, kjer se večer na večer zbirajo sami znani žganjarji. Nedavno so nekega mladega hlapca, ki dosedaj ni bil pijanec, tako vpijanili, da so ga potem doma komaj oživili. Zato opozarjamo slavno županstvo in žandarmerijo, naj večkrat pogledajo v žganjarno Baštonove Mane.

Iz Dola pri Ljubljani. Dragi Domoljub! Veselo smo bili iznenadeni, ko smo dobili prvo tvojo letošnjo številko v roke. Nismo pričakovali, da boš toliko zrastel. Tako si velik postal, da ne moreš več v enem samem zavitku priti k nam. No, pa smo ti tudi pripravili res častno mesto. Število tvojih naročnikov v naši neveliki fari je naraslo na 50! Pred kratkim smo imeli volitev dveh udov in predsednika za krajni šolski svet. Izvoljeni so: Jože Kuhar, Matevž Moder, predsednik je ostal isti: Jože Klemenčič; vsi so odločni katoliškonarodni možje. — Ravnatelj tovarn za barve nas bo zapustil, pride sem pravi gospodar iz Regensburga s svojimi uradniki. (Kaj nam pač prinese?) Lansko leto smo dobili pri nas mlekarstvo posnemalno postajo, mlekarna sama je v sosedni sv. helenski fari. Deluje izvrstno, tudi najhujši nasprotniki so morali utihniti. Da se je ustanovila, gre pred vsem hvala č. g. Pengovu, kapelanu v Kranju, da pa tako dobro uspeva, je zasluga požrtvovalnih mož, ki nesebično žrtvujejo svoje moči za naš blagor. Bog jim stotero povrni njih trud! Dragi Domoljub! Le še naprej tako krepko in odločno brani našo sveto vero in nas, zatirani kmečki stan! Mi gremo za teboj in naj velja kar hoče

Tebi zvesti Dolani.

Iz Mekinj. — Tukajšnje izobraževalno društvo je priredilo dne 27. decembra ter novega leta dan ob obilni vdeležbi občinstva lepo božičnico. Društveni predsednik, je zato priliko poslovenil nemško igro s petjem „Na betlehemskih poljanah“, katero so naši fantje skozinskoz vrlo igrali. Posebno so povzdignili predstavo z Bavarskega došli kostumi. Tamburaški zbor je

izvajal skladbe priznanih mojstrov. Obilo zabave je novega leta dan povzročil komičen prizor „Eksekutar“. Iz bližnjega mesta došli inteligentni gosti, so se jako laskavo izrekli o prirejeni veselici. Glede godbe in dramatične umetnosti se smejo naši fantje osporediti z drugimi tudi iz večjih krajev.

Iz Poljan nad Škofjo Loko. Smrt pobira, nič ne izbira, — to izkušamo tudi pri nas, ko smo enajstega pretečenega meseca položili k zadnjemu počitku osemnajstletnega Matevža Dolenc; bil je pošten mladenič in krojaški pomočnik, zato je bil spoštovan po celi fari. Počivaj v miru, blagi mladenič!

V Gorjah društveno življenje lepo процvita. Marijini družbi ste lansko leto priredili 9 predstav, 6 mladeniči in 3 dekleta. Lepo je videti mladeniče in dekleta, ki se med seboj kosajo, kdo bo boljše igral. Tako tekmovanje je dobri stvari le v korist. Z čistega dohodka smo dali poslikati dvorano, nabavili smo mladeniško zastavo in kip rožnvenške M. B. Tudi novo leto smo pogumno začeli: dne 10. t. m. so mladeniči vrlo igrali lepo igro „Sanje“, ki je ljudem jako ugajala.

Iz preddvorske občine. Pri zadnji občinski seji je občinski odbor sklenil s znatno večino vpeljati občinsko naklado na žganje, in sicer 2½ — 3 krajcarje od litra, kakor je močno žganje. Ta sklep je pa zelo zbodel nekatere gostilničarje, pred vsem g. Majdiča iz Kranja, ki ima tudi v Predvoru gostilno. Poslali so pritožbo. Pa ker jih je bilo samih le malo, so njim morali pomagati — kmetje, da bo pritožba bolj huda. Majdičevi agentje so hodili od hiše do hiše in nabirali podpise za pritožbo. Žal da je šla — jedna petina davkoplačevalcev na ta lim. Seveda so podpisovali tudi taki, ki še davkoplačevalci niso. Gospodarje izgovarjamo, da so le iz nevednosti delali sami zoper sebe, in tako šli za druge po kostanj v žerjavico. — Zakaj je občinski odbor sklenil naklado? Do leta 1901. se je pobirala deželna naklada od žganja, in sicer štirikrat večja, kakor jo je sedaj odbor sklenil. Te naklade so plačali l. 1900 žganje-toči na deželi 988.355 kron, toraj malo manj kakor 1 milijon kron. Samo v Kranjskem glavarstvu se je plačalo te naklade 185.205 K. To je velika svota, tako, da je na vsako osebo prišlo v Kranjskem glavarstvu 3 K 52 h ali 1 gld. 76 kr. Dve leti semkaj pa je država to naklado odpravila, država sama je na zgubi, vsled tega se bode morala deželna naklada na direktni davek vzvišati, in kmetje bodo spet več plačevali! Pa tudi po drugi strani so kmetje na zgubi, ker morajo sedaj pri kotlu več plačevati kakor prej, kakor sami veste. Država je namreč vpeljala nov davek na kotel, pri-

bližno 3—4 krajcarje od litra. Tako bodo morali kmetje na dve strani več plačevati. Gostilničarji pa so imeli dve leti semkaj po 10 krajcarjev od litra več dobička kakor prej, ker je deželna naklada odpadla. Zato je bilo čisto opravičeno, če se je reklo: naj nekaj tega dobička, samo 2½ krajcarja pripuste za občinsko blagajno, da ne bo toliko davka za gospodarje. Sedaj pa pridejo nekateri gospodarji, pa se zoper to pritožujejo. Ali se ne pravi to v lastno skledo pljuvati? Potem se pa pritožujte, da imate velike davke! Marsikdo v mladih letih ves zaslužek znosi v gostilno, na starost ima pa soseska stroške z njim. Ali ni prav, da se nekaj denarja za pokritje ne majhnih troškov, katere ima soseska z ubožci, dobi tudi pri pijači? Prepričani smo, da bi se s tako naklado ne godila gostilničarjem nobena krivica, posebno če se pomisli, da so prej štirikrat več plačevali; žganjetoci bodo še zmiraj na boljšem kakor so prej bili.

Poljane nad Škofjo Loko. Novega leta ne bo učakala naša posojilnica, so preprokovali njeni nasprotniki in so begali ljudi, ki so se res nekateri pustili premotiti, da so delež odpovedali ali pa so svoj denar naložili pri drugih zavodih. Pred vsem se je odlikoval naš novi občinski tajnik, ki zabavlja doma, kadar plete jerbace in veže metle, čez kmetijsko društvo na Dobravi, kadar se pa poda prodajat izdelke svojega uma po naših hribih, pa ne prinese praznih temveč napolni jih z raznimi lažmi in učeno razlaga ljudem, da posojilnica v Poljanah mora propasti — čas obstanka ji je določil do novega leta. Mož pa ni nezmojljiv, ker posojilnica še stoji, stoji pa trdno. Gotovo bi občinski tajnik boljše storil, ako bi se bolj brigal zase, kakor pa za druge. In kolikim je posojilnica brez razlike mišljenja priskočila na pomoč, ki sedaj najbolj bijejo po nji! Le naj rujejo naši nasprotniki zoper posojilnico, saj uničili jo ne bodo. Posojilnica bode obstala kljub jezi naših nasprotnikov, ki bi najrajše utopili v žlici vode ves posojilnični odbor, posojilnično hišo pa predstavili na vrh sneznega Blegaša.

Iz raznih krajev.

Iz Amerike. Lorain. — Čujte, rojaki, veselo in žalostno novico iz Amerike. Meseca oktobra pr. leta je bila blagoslovljena velika nova slovenska cerkev sv. Lovrencija v Newburgu, predmestju Clevelanda. Blagoslovil jo je slovenski škof Janez Stariha, doma v Semiški župniji. Slovesnosti se je vdeležilo deset slovenskih društev s svojimi lepimi zastavami, kakor tudi naše lovransko sv. Alojzija. Dolgo že ni bilo in je tudi ni tako hitro pričakovati take slavnosti med

nami Slovenci v Ameriki. Pregovor pravi, da za veseljem pride žalost. Tako tudi pri nas. Dne 12. oktobra se je ustrelil s samokresom rojak Ivan Činkole v drvarnici svoje gospodinje, pri kateri je bil na hrani in stanovanju. Pokojnik je bil star 39 let, doma v novomeškem okraju. V stari domovini zapušča ženo z dvema detetoma; v Ameriki je bil pet let in je poslal precej denarja svoji ženi. Bil je prvi tajnik tukajšnjega podpornega društva sv. Alojzija, in je svoje društvene reči držal jako v lepem redu. Vzrok nesrečne smrti ve le Bog; zdravniki so potrdili, da je bil bolan na umu. Njegove ostanke smo izročili 14. oktobra tuji ameriški zemlji, katera mu bodi lahka, a Bog mu pa bodi milostljiv sodnik!

Za smeh in kratek čas.

Berač (ki v prodajalnici klobukov zagleda redarja):
„Ali mi hočete ta klobuk prenoviti?“

Obelisk.

Sestavil F. Engelsberger.

a
a a a
a a a a a
a a a a a
b b c d d
e e e e e
e e e e g
g i i i i
i j j j k
k k k k l
l l l l l
l l m m m
n n n n n
n o o o o
o o o o p
p p r r r
r r r r r s s
s s s s t t t t u
u v v v v v z z z ž ž

soglasnik, časopis, svetopisemska oseba, avstrijska dežela, drevo, domača žival, ptica, zelenje, posoda, vas na Gorenjskem, blago, mesto, perutnina, godbeno orodje, priprava za ribji lov, delo čebel, število, dan v tednu, moško ime, redovniki.

Zastavica.

Dobite besedo, sestoječo iz osmih črk, ki pomeni v celoti del drevesa; poleg tega so pa v njej tudi besede, ki pomenijo imeni dveh rek, poljski pridelek in del cerkve.

Biser.

a
a a a
b b d d d
e e e e i i
j k k l l l m m m
m n o o r r s
s s t t t
u v v
z

soglasnik, riba, reka na Tirolskem, vojskovodja, — — —, mesto na Bavarskem, ptica, slaščica, soglasnik.

Rešitev uganke.

(iz 1. štev.)

Prva beseda — dva zloga: repa.

Druga beseda — dva zloga: tica.

Skupaj — štirje zlogi: repatica.

Priglasilo je pravilno rešitev 319 rešilcev iz vseh krajev slovenske zemlje; eden med njimi — fantič iz Metlike — celo brzojavno. Ta poslednji „po telegrafu“ pač zato, da bi kot prvi rešilec prejel razpisano darilo. Žal nam je, da mu ga ne moremo prisoditi. Od več strani so nas namreč rešilci opozorili na to, kako krivično bi bilo, če bi se darilo prisodilo prvemu rešilcu; v tem slučaju bi prišli pač samo Ljubljancani na vrsto, oddaljeni pa vedno prepozno. Zato smo se odločili za žreb: listek z imeni vseh rešilcev smo dejali v vrečko in potegnili en listek iz nje. Sreča je bila mila naročniku iz Stajarske; izžreban je bil namreč

Franc Rakún,

posestnik v Št. Janžu, pošta Rečica pri Celju,

kateremu smo poslali vezan „Dom in Svet“ 1. 1895. Objaviti pa moramo dve zanimivi rešitvi v verzih. Prvo nam je poslal kapucinski brat iz Celovca in se glasi:

Uganke je lepa:

Pod zemljo je repa,

na zemlji je tica,

nad njo repatica.

Dobi l' Hilarijón

Dom-Svet si za „lon“?

Prav gotovo bi ga dobil in vsled lepe rešitve tudi zaslužil, ko bi ne imel žreb svojih — muh. Objaviti pa moramo dve zanimivi rešitvi v verzih. Iz Karlovskega frančiškanskega samostana smo prejeli to-le rešitev:

Na polju što raste,

rastlina je lepa;

svi skor' ju Slavjani

nazivaju repa.

U šumi i doma

raznolikih lica,

stvorova imade

ke zovemo ... tica.

Repatica zvezda

na nebu se blista,

mudrace dovela

do Gospona Krista.

V prihodnji številki prinesemo novo uganke z nagrado.

Loterijske srečke.

Dunaj, 16. januarja	90	67	14	26	39
Gradec, 16. januarja	76	58	89	7	80
Trst, 9. januarja	76	66	74	12	16
Line, 9. januarja	21	27	7	40	61

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 4. februarja 1904.

Tržne cene v Ljubljani

dné 17. januarja

	K	h		K	h
Goveje meso l. v. kg	140		Pšenica . . . 100 kg	1680	
Telečje meso . . .	180		Rž	1260	
Prasičje » sveže . .	170		Ječmen	18	—
Kostrunovo meso . .	1	—	Oves	1740	
Maslo	25		Ajda	17	—
Mast prasičja . . .	170		Proso, belo, . .	1640	
Slanina sveža . . .	16		Koruza	1440	
» prekajena . . .	180		Krompir	4	0
Jajce, jedno . . .	8		Drva, trda, m ³	850	
Mleko, liter	18		» mehka, » . .	6	0
Pištanec	140		Seno, 100 kg . .	—	—
Gelob	40		Slama	—	—
Fižol, liter	34		Pšenična moka št 1	2840	
Grah	46		Koruza	1950	
Leča	28		Ajdova » št. 1	3450	

Posestvo

obstoječe iz njiv travnikov in gozda

Je naprodaj

z vso pripadajočo premočninno. Ker se pridela obilo krme in se mleko lahko speča v bližnjo mlekarnico, moči se je na tem posestvu zlasti z živinorejo uspešno baviti. (Redi se navadno 12 glav živine.) Gospodarska poslopja (lepa hiša, hlev, svinjak, kozolec, kašča) so vsa v dobrem stanju. 94 1—1

Več pove lastnik **Anton Kokole** v Podlipovci, pošta Medija Izlake pri Zagorji ob Savi.

Doktorja Trnkóczyja 62 12—1

kranjski redilni prašek

Svetinja

iz Pariza 1903.

je prejel v Londonu, Parizu in Rimu 1903 najvišje odlikovanje

„Grand prix“

dalje tisoče zahvalnih pism, tudi uradno potrjenih.

Ta primesek krmi se daje tudi že pujskom, in se doseže žnjim največja debelost

1 zavoj stane 50 v.

in se dobi pri trgovcih;

po pošti 5 zavojev iz

glavne zaloge

lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko.

Pozor!

Po najvišji ceni kupuje razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. 139 9

Drogerija

Anton Kanc

Ljubljana

Šelenburgove ulice št. 3.

Koverta s firmo

vizitnice

in

trgovske račune

priporoča

Katoliška tiskarna,

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. v Medjatovi hiši, v pritličju Dunajska cesta št. 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, pre-mičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju:

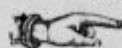
- a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 v., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisiljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
- b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. 28 D 12 - 1

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Slovinci pristopajte k domači zavarovalnici!

!! POTNIKI V AMERIKO !!

CUNARD LINE

Koncesijonovano društvo za kraljestva in dežele, zastopane na drž. zboru.
prevažata potnike naravnost 10 D 2-2

iz Trsta v Novi York

z brzim parobrodom „AURANIA“ s 1200 mesti III. razreda in s 300 salonskimi mesti II. razreda s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. razreda in s 400 salonskimi mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, iz Trsta v Novi York hrano, s vinom in vso postrežbo
III. razred za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903 „CARPATHIA“ 2. februarja 1904
„AURANIA“ 29. decembra 1903 „AURANIA“ 16. februarja 1904

Natančnejša pojasnila, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Novi Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbuje

== Avstrijski domači glavni zastop ==

Schröder & Comp. - Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Izdavajo se tudi za iste parnike vozni bileti za Palermo, Napoli, Algier in Gibraltar.

Naslov za brzojave: SCHRODERCO — TRST.

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne bilete!

220 3 3

Kupujte

najnovjših vrst slamoreznice, gepeljne, klinje in druge potrebščine za poljedelstvo samo v skladišču

FRAN ZEMAN-A

LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 24.

Vajenca za vrtnarski obrt v starosti od 14. do 16. leta sprejme takoj

Luka Tomšič

27 D 2 - 1

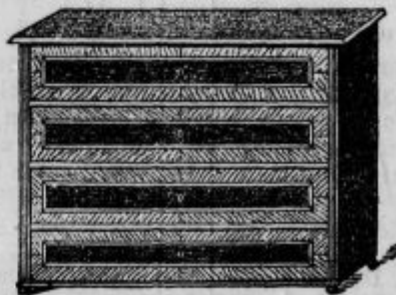
vrstnar, Erjavčeve ulice št. 9

Filip Fajdiga

zaloga pohištva
Prešernove ulice v LJUBLJANI,
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

21 6-2

Dva učenca

za kleparski obrt sprejme takoj

Franjo Dolžan

klepar, Domžale.
79 D 1-1

Hiša naprodaj.

Iz proste roke hiša št. 4 v Papirnici pri Stari Loki je naprodaj. — Poleg hiše je tudi vrt. Proda se tudi vse k njej spadajoče zemljišče. 91 D 1-1
Hiša je oddaljena dober četrt ure od župne cerkve.

Vsaka rodovina

naj bi v svoji prid rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot prime vsak danj kavni pijatelj

Vinko Jan
posestnik iz
Spodnjih Gorij
6 D 2 2 ima

več tisoč hlodov

za samotež za izvoziti.
Kdor ima veselje in sposobnost, te hlode prevzeti ali na čez ali tudi proti poštenim dnini, naj se taisti oglasi pri

Vinko Jan-u.

Učenca

14 do 15 let starega

sprejme takoj

Vinko Hafner

15 D 2—2 kovač

v Žančici šte. 59.

Pošta Skofjaloka.

Na prodaj iz proste roke je

hiša z gostilno 3 D 6—2

vred, poleg nje tudi nekoliko vrta in mala hiša za gostače, vse prav dobro ohranjeno. Cena primerna. Več pove lastnica **Marija Pogačar Mošnjah št. 4, P Radoljica.**

Zajamčeno

5000 krat

se posveti

z električno žepno svetilko 'Immerlicht' predno je treba do-

polnilne baterije. Cena v usnji imitaciji 3 K, v žel-
vini ali školjki imitaciji 4 K. Nadomestna baterija
1 K. Praktično darilo. Razpošilja po povzetju ekapor.
tvrška F. Schwartz, Dunaj VIII/8, Lerchenfelderstr.
124/18. Zastopniki se iščejo. Ceniki zastoj. 86 D 10-1

Kako vpliva Barthelno klajno apno?

Dva sosedu Jaka in Jurij sta kupila na sejmu vsaki eno nasečo (brejo) svinjo. Jaketova svinja je povrgla pet lepih prasev. Ravno tisti dan povrže Jurijeva svinja tudi lepih pet prasev. Sedaj si pa ogledimo, kako so se ti prasci redili, kako so rastle in kateri od obeh sosedov je bil bolj pameten, Jaka ali Jurij.

Jaka je bral, kako dobro je, ako se krmi svinjam Barthelno klajno apno, a ni ga hotel kupiti, ker je mislil, da ni res, da bi klajno apno kaj pomagalo.

Jurij je bil bolj pameten, takoj je naročil Barthelno klajno apno in je dal v začetku vsak dan polovico male žlice (take žlice, ki se rabijo navadno za kavo) klajnega apna, potem pa tako žlico polno vsakemu prasetu.

Brez klajnega apna arejo pri Jaketu prasci jako slabo, zaostajajo v rasti, dobijo večkrat drisko in v osmih dnevih sta mu dva poginila.

Pri Juriju je ravno narobe: takih prasev še nikdar ni imel. In kaj ga je to stalo: Samo 4 krone za 10 kil Barthel-novega klajnega apna.

Ko je preteklo 9 mesecev, je prišel k Jaku mesar. Komaj da je zagledal njegove svinje, je takoj odbežal.

Pri Juriju se je mesar samo nasmeljal in takoj je bila kupčija gotova.

Poduk: Kdor hoče, da bodo njegove svinje hitro rastle in postale debele, ta mora prinesati k svinjski hrani Barthelno klajno apno.

5 kil tega koristnega apna velja (od Dunaja) le 2 K,
50 kil iz zaloge v Ljubljani 12 K.

== Dopisuje se slovenski. ==

Poduk in popis zastoj. 17 D 6—2

Miha Barthel in dr.

Dunaj, X/3, Siecardsburgg, 44/B.

Ivan Kordik

Ljubljana 12 D 3—2

Prešernove ulice 10—14.

Velika zaloga za preprodajalce galanterijskega in kratkega blaga, kakor vsakovrstne potrebščine za čevljarje.

Gumbe, svila in konci za krojače.

Gumi-čevlje za gospe od gl. 1-70 višje
" gospode " " 2 60 "

po pošti brez posebnih stroškov.

Istotam se sprejme tudi učenec s potrebno šolsko izobrazbo.

Kmetska posojilnica
ljublanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvo

v LJUBLJANI, v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na
vogalu Dalmatinove ulice

obrestuje hranilne vloge po

1 D 12—2 **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 779.79 34.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrušnikih.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 4,948.796'27, stanje hranilnih vlog K 4,703.762'02.

Denarni promet K 20,246.712'13.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Molitvenik

162 4 za Marijine družbe,

'Vodilo' in 'Najboljša mati' skup, se dobi v velikem tisku v vezavah po 1 1/2, 2 in 3 krone. Kdor jih vzame več skup v tej izdaji, dobi na vsakih 10 dve po vrhu. Razpošilja jih v imenu izdajatelja g. Fr. Breskvar, knjigovez v Ljubljani. Denar se pošilja založniku. — Isti knjigovez razpošilja tudi 'Križev pot za M. družbe.'; 1 izvod velja 20 v., 50 izvodov 8 K in 100 izvodov skup samo 12 K. — 'Vodilu', ki velja samo zase v platnu vezano 60 v., se brezplačno privezuje 20 str. debel 'dodatek', ki obsega 1 sv. mašo in troje litanijs. Ta dodatek se dobi zase broširan po 10 v. 100 skup za 8 K. Dokler nimamo šolskega molitvenika, mu je ta dodatek lahko malo nadomestilo. Obe zadnji knjižici sta ob kakih prilikih primeren dar za družbenike ali šolarje.

1240 6

Prava Ciril in Metodova kavina primes
18 D 12-2
katero priporoča
Prva jugoslovanska tovarna za kavinne surrogate v Ljubljani.

Franja Jesih

Ljubljana, Starl trg št. 17.

priporoča svoj **modni salon v napravo oblek.**

Poučuje tudi v **krojnem risanju** po najnovejšem sistemu. 43 D 4-1

Učenca

iz dobre hiše, 14 let staraga, krepkega sprejme takoj 31 D 6-1

Janez Novak,
pek v Kamniku, predmestje, Šutna h. št. 13.

Josip Janko

urar v Kamniku,

87 D 1 Velika ulica
priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal, po zelo nizki ceni. — Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poročtvom.

Važno za

trgovce z lesom!

Nova kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom na novo metersko ali decimalno mero je ravnokar izšla. 200 strani, velika 8". Cena 5 K, po pošti 20 v več.

Posilja se le proti predplači ali po povzetju! Dobiva se pri **Ant. Turk-u** v Ljubljani, Dunajska cesta. 26 D 2-1

Za ključarski obrt

se sprejme eden ali tudi dva učenca pri

Ivan Smole

Ljubljana, Male čolnarske ulice 6. 85 D 1

Iščem dobro izurjenega

strugarskega

pomočnika

oziroma

strugarja.

Plača po dogovoru — služba stalna in takoj.

Fran Švigelj,

tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

194 5

Pri kupovanju zahtevajte

Schichtovo štedilno milo z znamko „JELEN“.

Je **zajamčeno čisto**, brez vsake škodljive primesi, pere izvrstno. Kdor hoče dobiti res **zajamčeno čisto**, perilo neškodljivo milo, naj gleda na to, da je na vsakem kosu ime „Schicht“ in gorenja znamka »jelen«.

Je dobili povsod!

Varetrvena znamka

06-06 96

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v 1. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

51 D 14-2

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, pesestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro,** veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej Karlin,** stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovio,** zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Pollak,** tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Slibar,** župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani.